

Územný plán mesta Filákov

Zadanie

Návrh po prerokovaní

Obstarávateľ: **Mesto Filákov**

Spracovateľ: **Ing. arch. Martin Baloga, PhD.**

Osoba odborne spôsobilá na obstaranie ÚPP a ÚPD: **Ing. Martina Kukučková**

Dátum: **december 2023**

OBSAH

Obsah.....	1
1 Dôvody na obstaranie územného plánu	3
2 Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program obstarávateľa a varianty a alternatívy rozvoja územia	5
2.1 Hlavné ciele rozvoja vyplývajúce z rozvojového programu obstarávateľa	5
2.2 Varianty a alternatívy rozvoja	6
2.3 Etapy spracovania územného plánu.....	6
3 Vymedzenie riešeného územia	6
4 Požiadavky vyplývajúce z návrhu územného plánu regiónu na územie mesta vrátane výstupov zo záväznej časti.....	7
5 Zhodnotenie významu mesta v štruktúre osídlenia.....	21
6 Požiadavky na riešenie záujmového územia mesta	22
7 Základné demografické údaje a prognózy	22
8 Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu mesta	22
9 Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu mesta	24
10 Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia	24
10.1 dopravné vybavenie	24
10.2 Technické vybavenie	28
11 Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem vrátane požiadaviek na zabezpečenie ekologickej stability územia.....	29
12 Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia.....	32
13 Požiadavky vyplývajúce najmä zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva	33
14 Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia mesta s prihliadnutím na historické, kultúrne, urbanistické a prírodné podmienky územia vrátane požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu.....	34
15 Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry a výroby ...	35
16 Požiadavky z hľadiska životného prostredia, prípadne určenie požiadaviek na hodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie	40
17 Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej Pôdy a lesnej pôdy	40
18 Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia mesta, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny	41

19	Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	42
20	Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby.....	42
21	Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu	42
Zoznam skratiek.....		43

1 DÔVODY NA OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

Mesto má v súčasnosti spracovanú územnoplánovacia dokumentáciu. Územný plán má spracovaných viacero zmien a doplnkov. Metodické spracovanie a obsah územného plánu nezodpovedá súčasným požiadavkám mesta na koordináciu výstavby v území.

Mesto Fiľakovo má spracovaný územný plán mesta, ktorý prešiel postupnou aktualizáciou obsahovou aj metodickou počas zmien a doplnkov. Posledné zmeny a doplnky č. 14 boli schválené uznesením č. 104/2022 dňa 29.9.2022.

Mesto Fiľakovo má platný územný plán mesta s následnými zmenami a doplnkami, územnoplánovacia dokumentácie bola schválená nasledovne:

- ÚPN mesta Fiľakovo bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva vo Fiľakove č.6/1999, zo dňa 1.7.1999. Závazná časť ÚPN mesta bola schválená VZN uznesením č.10/2000 zo dňa 25.02.2000 s účinnosťou od 15.3.2000.
- Zmenami a doplnkami digitálne spracovaná aktualizácia ÚPN mesta Fiľakovo bola schválená uznesením Mestského zastupiteľstva č.11 zo dňa 27.2.2008. Zmena VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo (schváleného uznesením č.10/2000) bola schválená uznesením č.12/2008, s účinnosťou od 17.4.2008.
- Zmeny a doplnky č.1/2008 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.17 zo dňa 11.12.2008 s doplnením VZN č.10/2000 o záväzných častiach ÚPN mesta s účinnosťou odo dňa 27.12.2008.
- Zmeny a doplnky č.2 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.26 zo dňa 25.2.2010 s doplnením VZN č.10/2000 o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo s účinnosťou odo dňa 11.3.2010.
- Zmeny a doplnky č.4 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.12 zo dňa 5.3.2012 a VZN č.5/2012, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo s v znení neskorších nariadení podľa ZaD č.4 s účinnosťou odo dňa 1.4.2012.
- Zmeny a doplnky č.5 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.12 zo dňa 5.3.2010 a VZN č.6/2012, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo v znení neskorších nariadení podľa ZaD č.5 s účinnosťou odo dňa 1.4.2012.
- Zmeny a doplnky č.6 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.136 zo dňa 27.2.2014 a VZN č.1/2014, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo s v znení neskorších nariadení podľa ZaD č.6.
- Zmena č. 7, ÚPN mesta Fiľakovo, nebola predložená na schválenie v MsZ Zmena č.8 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.75/2016 zo dňa 3.8.2016 a uznesením č.72/2016 VZN č.10/2016, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo s v znení neskorších nariadení podľa Zmeny č.8 ÚPN mesta Fiľakovo.
- Zmena a doplnok č.9 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.94/2016 zo dňa 15.12.2016 a uznesením č.94/2016 VZN č.13/2016, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo s v znení neskorších nariadení podľa Zmeny a doplnku č.9 ÚPN mesta Fiľakovo.
- Zmena č.10 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.20/2017 zo dňa 23.2.2017 a uznesením č.21/2017 VZN č.2/2017, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo s v znení neskorších nariadení podľa Zmeny č.10 ÚPN mesta Fiľakovo.

- Zmena a doplnok č.11 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.71/2019 zo dňa 1.8.2019 a uznesením č.72/2019 VZN č.5/2019, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo s v znení neskorších nariadení podľa Zmeny č.11 ÚPN mesta Fiľakovo.
- Zmeny a doplnky č.12 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.19/2020 VZN č.2/2020, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo s v znení neskorších nariadení podľa Zmien a doplnkov č.12 ÚPN mesta Fiľakovo s účinnosťou od 6.3.2020.
- Zmeny a doplnky č. 13 ÚPN mesta Fiľakovo schválilo MsZ uznesením č. 143/2021 zo dňa 16.12.2021 a uznesením č. 144/2021 zo dňa 16.12.2021 - VZN č. 8/2021, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN.
- Zmeny a doplnky č. 14 ÚPN Mesta Fiľakovo , schválilo MsZ uznesením č. 104/2022 zo dňa 29.9.2022 a VZN č. 6/2022, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN.

Hlavné dôvody pre obstaranie územného plánu mesta:

1. **Územno-technické podklady:** Keďže doterajší plán vychádza zo starších územno-technických podkladov, môže nezodpovedať aktuálnym potrebám a technologickým možnostiam. Nový plán by mal zohľadniť moderné technológie a prístupy, ktoré by mohli zlepšiť infraštruktúru a rozvoj mesta.
2. **Zmeny a doplnky:** Aktuálny plán má až 14 zmien a doplnkov, čo môže viesť k nepresnostiam a nejasnostiam pri interpretácii. Nový plán by mal zahrňovať všetky tieto zmeny v kompaktnom a zrozumiteľnom znení.
3. **Nedostatky v dokumentácii:** Skutočnosť, že v pláne chýba úplné znenie všetkých výkresov a niektoré údaje chýbajú, znamená, že plán môže byť neúplný a nespoľahlivý pri použití. Nový plán by mal obsahovať kompletnú a presnú dokumentáciu.
4. **Zmena spoločenského povedomia:** Ako sa menia časy, mení sa aj spoločenské povedomie a potreby obyvateľov. Je dôležité, aby územný plán odrážal aktuálne hodnoty a predstavy komunity.
5. **Preformulovanie regulatívov:** Aby bol územný plán skutočne efektívny v praxi, je dôležité mať jasné a aplikovateľné regulatívy. Aktuálne potreby preformulovania naznačujú, že súčasný plán môže byť zastaraný alebo nevhodný pre súčasnú situáciu.
6. **Aktualizácia prírodných podmienok:** Prírodné podmienky, vrátane klimatických zmien a environmentálnych faktorov, sa môžu meniť. Je dôležité, aby nový plán zohľadňoval najnovšie informácie v tejto oblasti, aby mohol správne riadiť výstavbu a využitie územia v súlade s týmito podmienkami.

2 URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV ROZVOJA ÚZEMIA VYJADRUJÚCICH ROZVOJOVÝ PROGRAM OBSTARÁVATEĽA A VARIANTY A ALTERNATÍVY ROZVOJA ÚZEMIA

2.1 HLAVNÉ CIELE ROZVOJA VYPLÝVAJÚCE Z ROZVOJOVÉHO PROGRAMU OBSTARÁVATEĽA

Mesto Fiľakovo má spracovaný program rozvoja mesta na roky 2015-2023 a rozpracovanú analytickú časť ako podklad pre program rozvoja mesta 2022-2030.

Na základe týchto podkladov je možné vyvodiť nasledovné možné potenciály rozvoja.

Potenciál rozvoja:

1. **Cestovný ruch:** Využitie bohatého prírodného a kultúrneho dedičstva na rozvoj cestovného ruchu, ako sú geoparky, historické objekty a pramene minerálnych vôd.
2. **Zahraničná spolupráca:** Vzhľadom na geografickú polohu a existujúce medzinárodné spolupráce môže mesto posilniť cezhraničné projekty a aktivity, najmä s Maďarskom.
3. **Podnikateľská infraštruktúra:** Využitie voľných lokalít na podnikanie a zlepšenie podmienok pre malé a stredné podniky môže prispieť k ekonomickému rastu.
4. **Vzdelávanie:** Zlepšenie vzdelávacieho systému, zvlášť v oblasti IKT, môže pomôcť v zlepšení kvalifikácie pracovnej sily a zvýšení zamestnanosti.
5. **Infraštruktúra:** Modernizácia infraštruktúry, vrátane dopravných sietí, vodovodu a zdravotných zariadení, môže prispieť k lepšej kvalite života obyvateľov a zvýšeniu atraktivity mesta pre návštevníkov a investície.

Mesto Fiľakovo má mnoho silných stránok, ktoré môžu slúžiť ako základ pre jeho budúci rozvoj, ale je potrebné riešiť aj existujúce slabiny, aby sa dosiahol skutočný potenciál mesta.

Mesto ešte nemá stanovenú stratégiu, avšak na základe týchto potenciálov je možné vyvodiť nasledovné priestorové požiadavky na priemet do územného plánu mesta:

1. Turizmus a kultúrne dedičstvo:

- Vytvorenie/rešpektovanie zón pre geoturizmus, vidiecky turizmus, cykloturizmus, hipoturizmus a iné formy turizmu.
- Rešpektovanie a zachovanie UNESCO Novohrad – Nógrád geoparku.

2. Doprava:

- Modernizácia a rekonštrukcia štátnych ciest a železničných tratí na požadované parametre vrátane ich preložiek.

3. Priemysel a podnikanie:

- Aktivácia a modernizácia priemyselnej zóny, s dôrazom na environmentálne opatrenia.

-
- Vytvorenie priestorov pre nové podniky a podpora miestneho podnikania.

4. Komunita a sociálna infraštruktúra:

- Zabezpečenie priestorových podmienok pre rozvoj nájomného bývania a podpora inklúzie marginalizovaných skupín.
- Vytvorenie priestorových podmienok pre výstavbu a modernizáciu vzdelávacích zariadení, ktoré zodpovedajú potrebám trhu práce.

5. Environmentálna ochrana:

- Vytvorenie podmienok pre separáciu odpadov a osвета v oblasti recyklácie.
- Rešpektovanie a vytvorenie opatrení zameraných na ochranu a regeneráciu životného prostredia (mitigačné opatrenia).

Tieto upravené priestorové nároky by mali vytvárať pevné predpoklady pre využitie príležitostí, ktoré mesto Fiľakovo má, a zároveň by mali minimalizovať riziká alebo potenciálne ohrozenia, ktoré by mohli ovplyvniť jeho rozvoj.

Požiadavky:

- 2.3.1. Rešpektovať a vytvoriť priestorové podmienky pre priemet uvedených požiadaviek do územného plánu.

2.2 VARIANTY A ALTERNATÍVY ROZVOJA

Pre územný plán mesta Fiľakovo sa požaduje vypracovať v dvoch variantoch.

Požiadavky:

- 2.4.1. V etape konceptu riešiť variantne.

2.3 ETAPY SPRACOVANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU

Podľa zákona č. 50/1976 Z.z. v znení neskorších predpisov bude Územný plán mesta Fiľakovo spracovaný v nasledovných etapách:

- **Koncept** (*variantné riešenie*)
- **Návrh územného plánu mesta** *so spracovaním návrhu po prerokovaní (invariantne)*
- *Čistopis územného plánu*

V zmysle Zákona č. 24/2006, prílohy 1 a v zmysle spoločného metodického usmernenia MŽP SR a MDVRR SR z 29.01.2014, Územný plán mesta povinne podlieha procesu posudzovania ako strategický dokument.

3 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie je vymedzené súborom k.ú. Fiľakovo.

Katastrálne územie mesta Fiľakovo sa nachádza juhovýchodne od okresného mesta Lučenec, v orografickom celku Cerová vrchovina. Susedí s katastrálnymi územiaми Belina, Biskupice, Buzitka, Bulhary, Fiľakovské Kováče, Prša, Ratka, Šávoľ a Šíd.

- Nadmorská výška: 210 m n.m.
- Rozloha k.ú. : 1618 ha
- Počet obyvateľov: 9949 (31.12.2021 – SOBD 2021)
- Hustota ob./km²: 615,01 ob./km²

4 POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE Z NÁVRHU ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU NA ÚZEMIE MESTA VRÁTANE VÝSTUPOV ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI

Záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj vyhlásená nariadením Vlády slovenskej republiky č. 263/1998 z.z. V znení VZN BBSK č. 4/2004, č.6/2007, č.14/2010 a č.27/2014

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.1. Podporovať v strednej časti Slovenskej republiky, v záujme vytvorenia celoštátne homogénneho a medzinárodne konkurenčného sídelného prostredia, rovnomerne rozložený systém osídlenia miest a vytvorenie vzájomného prepojenia žilinsko - martinského a banskobystricko - zvolenského ťažiska osídlenia s tým aby sa v južnej časti Slovenska podporilo vytvorenie lučenecko - rimavskosobotského ťažiska osídlenia.
- 1.2. Podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obšlužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemia, tak pre príslušný regionálny celok hierarchickým systémom pozostávajúcim z nasledovných skupín centier
 - 1.2.6. podporovať rozvoj centier tretej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu:

Kremnica, Revúca, Veľký Krtíš, Fiľakovo, Hnúšťa, Krupina, Nová Baňa,
- 1.4. Podporovať rozvoj ťažísk osídlenia
 - 1.4.2. podporovať ako ťažiská osídlenia druhej úrovne :

lučenecko-rimavskosobotské ťažisko osídlenia,
- 1.5. Podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí.
- 1.6. Podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry
 - 1.6.2. podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa:

juhoslovenskú rozvojovú os: Dunajská Streda - Nové Zámky - Želiezovce - Šahy - Veľký Krtíš - Lučenec (v úsekoch Dunajská Streda - Nové Zámky - Želiezovce - Dudince ako komunikačno - sídelnú os), na území Banskobystrického kraja,

novohradskú rozvojovú os: Lučenec – Fiľakovo - MR
- 1.7. V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom

- 1.7.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka v znení prírodných a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov,
 - 1.7.2. zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,
 - 1.7.3. pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich ekonomické danosti, špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
 - 1.7.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
 - 1.7.5. vytvárať ekonomické a územnotechnické podmienky pre zachovanie charakteristického rozptýleného osídlenia v južnej a centrálnej časti územia Banskobystrického kraja ako špecifického a rovnocenného typu sídelnej urbanistickej štruktúry Slovenska.
- 1.8. V oblasti rozvoja cezhraničnej spolupráce – vytvárať nadnárodnú sieť spolupráce medzi jednotlivými regiónmi, mikroregiónmi, mestami a obcami, s využitím väzieb jednotlivých sídiel a sídelných systémov v euroregiónoch a ďalších oblastiach cezhraničnej spolupráce.

2. V oblasti hospodárstva

- 2.1. Vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,
 - 2.1.1. prednostne sa zamerať na rozvoj pracovných príležitostí v okresoch, kde dlhodobá miera nezamestnanosti presahuje 20%, a to najmä v okresoch Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Žarnovica, Lučenec, Poltár a Revúca,
 - 2.1.2. podporovať prednostné využívanie existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znižia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať,
- 2.2. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
 - 2.2.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno - ekologickej rajonizácii a typologicko - produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou
 - 2.2.3. v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,
 - 2.2.4. rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
 - 2.2.6. zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd v kraji a ochranu viníc Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti pred ich zástavbou,
 - 2.2.7. vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na elimináciu erózie poľnohospodárskych a lesných pôd,
 - 2.2.9. vytvárať podmienky a podporovať rozvoj priemyselných parkov, technologických parkov obchodných, skladovacích priestorov mimo poľnohospodárskych pôd chránených zákonom a na

-
- nepoľnohospodárskych pôdach (brownfields),
- 2.2.10. stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia,
- 2.2.11. vytvárať podmienky a podporovať zriaďovanie skládok odpadu na nepoľnohospodárskych pôdach.
- 2.3. Priemysel, ťažba a stavebníctvo
- 2.3.1. pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,
- 2.3.2. podporovať rozvoj súčasnej odvetvovej štruktúry priemyselnej výroby s orientáciou najmä na sústavnú modernizáciu technologických procesov a zariadení šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať, znižovanie výrobných nákladov a energetickej náročnosti výroby, zvyšovanie miery finalizácie, kvality a úžitkových parametrov výrobkov,
- 2.3.3. utvárať územnotechnické predpoklady na:
- b, rozšírenie priemyselnej výroby v okresoch Lučenec, Revúca, Rimavská Sobota a Veľký Krtíš,
- e, podstatné zvýšenie ťažby a spracovania tehliarskych a keramických surovín najmä v južných okresoch Banskobystrického kraja - v okresoch Lučenec, Poltár, Revúca a Rimavská Sobota,
- g, rekultivačné a ekostabilizačné opatrenia v územiach ovplyvnených exhalátmi priemyselnej výroby (staré ekologické záťaž),
- 2.3.4. ťažbu nerastov realizovať pri zohľadnení zdôvodnených potrieb v takom rozsahu, takým spôsobom a na takých miestach, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na životné prostredie, režim podzemných vôd a aby tým neboli ohrozené záujmy ochrany prírody (predmet ochrany v danom území),
- 2.4. Regionálny rozvoj
- 2.4.1.1 vytvárať územno-technické podmienky na budovanie priemyselných parkov, vedecko-technologických parkov a priemyselných zón,
- 2.4.1.2 priemyselné a technologické parky a priemyselné, výrobné a technologické zóny s predpokladanou výmerou nad 25 ha realizovať len v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou regiónu,
- 2.4.2. na budovanie priemyselných parkov prednostne využiť areály nefunkčných priemyselných zón a objektov,
- 2.4.3. revitalizovať územia existujúcich priemyselných areálov,
- 2.4.4. vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania,
- 2.4.5. podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov,
- 2.4.6. rezervovať územie pre priemyselné parky, pre ktoré bolo spracované environmentálne hodnotenie,
- 2.4.7. diverzifikovať odvetvovú a ekonomickú základňu miest a regiónov a podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie,
- 2.4.8. zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním výkonnej technickej a dopravnej infraštruktúry,
- 2.4.9. zabezpečiť v záujme rozvoja vidieka v horských a podhorských oblastiach so sťaženými prírodnými podmienkami primeranú životnú úroveň a zlepšenie kvality života vidieckeho obyvateľstva prostredníctvom podpory vybraných centier s využitím ich prírodného, demografického a kultúrno-historického potenciálu v prospech rozvoja vidieckych oblastí.

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1. Usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky
- 3.1.2. podporovať vypracovanie a schválenie legislatívnych noriem zameraných na manažment cestovného ruchu v SR na všetkých úrovniach – od celoštátnej až po jednotlivé obce,
- 3.1.3. rešpektovať navrhnuté územné členenie na regióny a subregióny cestovného ruchu,
- 3.1.4. podporovať medzinárodnú cezhraničnú spoluprácu regiónov, koordináciu rozvoja turizmu a budovanie technickej a prevádzkovej vybavenosti pre cestovný ruch a turizmus v prihraničnom území Slovenska a Maďarska v oblastiach:
- Cerová vrchovina: Fiľakovo - Šalgotárján
- 3.1.6. pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné za prioritné považovať:
- vedomostno-poznávacie štruktúry:**
- GEOPARKY - Banskoštiavnický, Banskobystrický, Novohradský,
- mototuristické trasy:**
- tranzitná Sever - Juh (Krakow - Banská Bystrica - Budapešť),
- cyklomagistrály:**
- Lučenec – Kalonda/Ipolytarnóc (MR),
- 009 Ipeľská cyklomagistrála (prameň Ipľa- Lučenec)
- 013 Novohradská cyklomagistrála
- 3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu:
- 3.2.1. zabezpečiť ochranu plošného rozsahu existujúcej verejnej zelene a parkov v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu na jedného obyvateľa a kvality životného prostredia,
- 3.2.2. regulovať zmeny funkčného využitia záhradkárskych a chatových osád,
- 3.2.3. podporovať vytváranie pohybových, relaxačných a vedomostno-poznávacích aktivít v záujmových územiach miest,
- 3.3. Utvárať územno-technické predpoklady na rozvoj všetkých aktuálnych foriem domácej a medzinárodnej turistiky v sídlach a rekreačných útvaroch modernizáciou existujúcej a budovaním novej obslužnej, relaxačnej a športovej vybavenosti v zastavanom území a nadväzujúcich priestoroch, na významných medzinárodných a regionálnych cestných trasách kraja a na cykloturistických trasách všetkých kategórií.
- 3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu
- 3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia a jeho okolia,
- 3.4.2. nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území miest a obcí, umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít,
- 3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity,
- 3.4.4. zvyšovať kvalitu vybavenosti vyhlásených prírodných kúpalísk pri vodných nádržiach (vodná nádrž Ružiná v k.ú. obcí Divín a Ružiná).

- 3.5. Zvyšovať kvalitu vybavenosti jestvujúcich stredísk cestovného ruchu na území národných parkov a veľkoplošných chránených území prírody len v súlade s ekologickou únosnosťou dotknutých a nadväzujúcich lokalít
- 3.5.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia,
- 3.5.2. návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúlaďovať s požiadavkami štátnej ochrany prírody.
- 3.6. Rozvoj vybavenosti pre rekreáciu a turizmus v nových, doteraz neurbanizovaných lokalitách a v strediskách cestovného ruchu umožniť len v súlade so schváleným programom, alebo plánom rozvoja obce, mesta, alebo regiónu a len na základe schválenej územnoplánovacej dokumentácie. Na územiach s 3. až 5. stupňom ochrany a v územiach európskeho významu podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, nezakladať nové lokality a strediská rekreácie, športu a turizmu.
- 3.8. Viazť lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.
- 3.10. Vytvárať podmienky pre rozvoj špecifickej vybavenosti centier cestovného ruchu nadregionálneho a regionálneho významu:
- 3.10.1. **Ipeľský región CR (12)** - Krupina, Veľký Krtíš, Dolná Strehová, Fiľakovo, Poltár, Kokava nad Rimavicou,
- 3.15. Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.
- 3.16. Využiť bohatý kultúrno-poznávací potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu.
- 3.17. Zabezpečiť podmienky pre vytvorenie komplexného informačného systému regiónu ako neoddeliteľnej súčasti rozvoja cestovného ruchu a informovanosti o atraktivitách Banskobystrického kraja, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.
- 3.18. Podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.
- 3.19. Vo všetkých existujúcich a navrhovaných strediskách cestovného ruchu zabezpečiť dobudovanie a projektovú prípravu a realizáciu kompletnej technickej infraštruktúry s osobitným zreteľom na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v dostatočnom množstve a zodpovedajúcej kvalite.
- 3.21. Podporovať rozvoj krátkodobej a prímestskej rekreácie obyvateľov mestských sídiel.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

- 4.1. Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.
- 4.2. Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu, regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny.

-
- 4.3. Rešpektovať návrhy na začlenenie územia Krupinskej planiny, Poiplia, Kremnických vrchov, Balockých vrchov a Drienčanskeho krasu do kategórie chránená krajinná oblasť a maloplošných chránených území v kategóriách národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok.
- 4.4. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,
- 4.4.2. rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo časti lesov pod vplyvom imisií zaradených do pásiem ohrozenia a lesy vo všetkých vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórií chránený areál, národný park a v územiach vymedzených biocentier,
- 4.5. Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.
- 4.6. Rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.
- 4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:
- 4.7.1. zákonom o ochrane prírody a krajiny pre kategórie a stupne ochrany chránených území,
- 4.7.2. zákonom o lesoch,
- 4.7.3. zákonom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
- 4.7.4. medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná: „Poipлие“ (lokalita Ramsarského dohovoru) a „Biosferická rezervácia Poľana“ (Program UNESCO „Človek a biosféra“),
- 4.7.5. podporovať využívanie prostriedkov z Programu rozvoja vidieka na roky 2007 – 2013 na obnovu ekologickej stability lesných ekosystémov (najmä obnovu prirodzeného drevinového zloženia) a obnovu a primerané využívanie poloprirodzených trvalých trávnych porastov,
- 4.7.7. vylúčiť umiestňovanie veterných elektrární v chránených územiach (v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny) a na územiach sústavy NATURA.
- 4.8. Zosúlaďovať trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť ich vhodným trasovaním, resp. budovaním funkčných ekoduktov.
- 4.9. Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
- 4.10. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).
- 4.11. Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.
- 4.12. Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre

biotu vodných ekosystémov s prioritou udržiavania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.

- 4.13. Zabezpečovať zvýšenie ekologickej stability a obnovu biologickej rozmanitosti v územiach a krajinných segmentoch a narušeným prírodným a životným prostredím.
- 4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.
- 4.16. Riešiť ochranu nerastného bohatstva a jeho racionálne využívanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, zachovania terénneho reliéfu, kultúrneho dedičstva a súčasnej krajinej štruktúry.
- 4.17. Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických črt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity.
- 4.18. Pri plánovaní a budovaní vodných stavieb používať riešenia, ktoré nezhoršujú stav vôd.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

- 5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
- 5.3. Eliminovať negatívne dôsledky ťažby pod povrchom historických banských miest, ktoré najmä vo svojich vyšších ťažobných horizontoch ohrozujú stabilitu stavieb aj celých historických stavebných komplexov.
- 5.4. Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov:
 - 5.4.4. rešpektovať vyhlásené ochranné pásma nehnuteľných kultúrnych pamiatok:
Fiľakovo - pamiatky v meste
 - 5.4.5. podporovať iniciatívu obcí na vytváranie a odborné vedenie evidencie pamätihodností jednotlivých obcí ako významného dokumentu o kultúrnom dedičstve a histórii špecifických regiónov na území Banskobystrického kraja.
- 5.5. Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu.
- 5.6. Podporovať dodržiavanie zásad ochrany pamiatkových území vedených v registri Pamiatkového úradu Slovenskej republiky v územiach historických jadier miest a obcí nepodliehajúcich ochrane pamiatkového fondu zo zákona, ako aj v častiach územia so zachovanou historickou urbanistickou štruktúrou a historickým stavebným fondom.
- 5.8. Podporovať ochranu
areálov a historických objektov liečebných kúpeľov v kúpeľných miestach Brusno, Dudince, Číž, Kováčová, Sliač, Sklené Teplice,
hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia,
hodnotných architektonicko-urbanistických celkov lokalizovaných mimo zastavaného územia sídiel z obdobia 19. a 20. storočia.

- 5.9. Podporovať ochranu historických krajinných prvkov a komplexov (mestské parky, parky v areáloch kaštieľov a kúrií, kúpeľné parky a pod.).
- 5.10. Podporovať obnovu a zachovanie urbanisticky a architektonicky hodnotných areálov kalvárií, ako výrazného krajinnno-urbanistického prvku územia v súčasnej krajinskej štruktúre.
- 5.11. Vytvárať podmienky pre ochranu a obnovu objektov pamiatkového fondu vo voľnej krajine (objektov hradov, kaštieľov a ich ruín) pri zachovaní ich pamiatkových hodnôt ako súhrnu významných historických, krajinných, spoločenských, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných, alebo umelecko-remeselných hodnôt. Vytvárať podmienky pre obnovu pamätihodností miest a obcí vo voľnej krajine ako nenahraditeľných prvkov pre zachovanie cieľovej kvality krajiny a historických panorám v krajine v súlade s Európskym dohovorom o krajine,
- 5.12. Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinnou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.
- 5.13. Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja.
- 5.14. Rešpektovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho kultúrno-historických daností v nadväznosti na všetky zámery v sociálno-ekonomickom rozvoji.
- 5.15. Podporovať spracovanie pasportizácie historických krajinných štruktúr na území Banskobystrického kraja a vypracovanie manažmentu ich ochrany a využívania s cieľom ich ochrany a prezentácie.
- 5.16. V súlade s platnou legislatívou požadovať v podrobnejších dokumentáciách miest a obcí na území Banskobystrického kraja rešpektovanie zásad ochrany pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a areálov národných kultúrnych pamiatok a ich ochranných pásiem, na zachovanie údržbu a regeneráciu:
 - historického pôdorysu a parcelácie,
 - objektovej skladby,
 - výškového a priestorového usporiadania objektov,
 - charakteristických pohľadov, siluety a panorámy,
 - archeologických nálezísk a ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.
- 5.17. Nové trasy nadradenej dopravnej infraštruktúry (cesty R, cesty I. triedy) a nadradenej technickej infraštruktúry (celoštátneho a regionálneho významu) navrhovať a realizovať, pokiaľ je to priestorovo možné, mimo pamiatkového územia pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok.
- 5.18. Rekonštrukciu pôvodných trás ciest II. a III. triedy prechádzajúcich cez pamiatkové územia realizovať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatok. Nové trasy ciest II. a III. triedy, pokiaľ je to priestorovo možné, realizovať mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok .

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.1. V oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry

- 6.1.10. rekonštruovať a vybudovať cestu I/71 v úseku Lučenec - Fiľakovo - hranica s Maďarskou republikou s obchvatmi obcí, v súlade s vydaným záverečným stanoviskom príslušného orgánu štátnej správy k procesu EIA, SEA,

-
- 6.1.16.5. rekonštruovať a vybudovať celú trasu cesty II/571 v úseku Fiľakovo - Abovce/Kráľ, rezervovať územie pre výhľadové obchvaty obcí ,
- 6.1.23. preferovať vedenie cestných trás zaťažených intenzívnou dopravou mimo zastavaného územia obcí, územia evidovaných vodných zdrojov a ich ochranných pásiem, pripravovaných vodných diel a chránených území, vytvárať podmienky pre postupnú realizáciu tunelových úsekov navrhovaných dopravných trás v horských úsekoch,
- 6.1.29. výstavbu rýchlostných ciest a preložiek cestných úsekov (obchvatov ciest I.- II. triedy) realizovať podľa naliehavosti najmä v závislosti od intenzity dopravy a požiadaviek ochrany prírody a životného prostredia v intravilánoch miest a obcí v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou obcí,
- 6.1.30. zlepšovať nevyhovujúcu dopravnú dostupnosť územia VÚC dôsledným uplatňovaním územných a stavebno-technických parametrov (najmä normovej návrhovej kategórie); na plánovaných cestných ťahoch medzinárodných ciest E 58, E 77, E 571 – zásadne nepoužívať výnimočné kategórie a neznižovať návrhové rýchlosti,
- 6.1.37. rešpektovať ochranné pásma rýchlostných ciest a ciest I. triedy v zmysle platnej legislatívy,
- 6.1.38. pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás,
- 6.1.47. zabezpečiť pre cesty I., II. a III. triedy územnú rezervu pre ich výhľadové šírkové usporiadanie
- 6.2. V oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry
- 6.2.7. elektrifikovať železničnú trať Fiľakovo - Vrútky v úseku Zvolen - Fiľakovo s výhľadovým pokračovaním do Košíc,
- 6.2.10. pri stavebnej činnosti v ochrannom pásme dráhy dodržiavať ustanovenia vyplývajúce z platnej legislatívy,
- 6.2.11. pri rozvoji územia rešpektovať rešpektovať všetky súčasné zariadenia v správe Železníc Slovenskej republiky (ŽSR),
- 6.2.12. navrhované križovania dráhy s cestnými komunikáciami nadradenej cestnej siete (rýchlostné cesty, cesty I. triedy) riešiť mimoúrovňovo.
- 6.4. V oblasti rozvoja infraštruktúry kombinovanej dopravy
- 6.4.1. systematicky vytvárať územné a stavebno-technické predpoklady na výstavbu a prevádzku kombinovanej dopravy na železničnej trati TINA - hranica Nitrianskeho kraja - Zvolen - Lučenec - Fiľakovo - hranica Košického kraja, a na trati - Fiľakovo - hranica s Maďarskou republikou, v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja,
- 6.5. Utvárať podmienky na ochranu územia v okolí dopravných trás s veľkou intenzitou dopravného zaťaženia pred negatívnymi dôsledkami dopravy, monitorovať dodržiavanie prípustných hladín hluku a určovať zásady ochrany dotknutého územia pred jeho účinkami s návrhom a následnou realizáciou opatrení na ochranu proti hluku.
- 6.6. Prednostne pripravovať a realizovať nevyhnutné úpravy dopravných trás v najzaťaženejších a najnebezpečnejších úsekoch a v priestoroch s najvyšším zaťažením životného prostredia negatívnymi dôsledkami dopravy.
- 6.8. Rekonštrukciu zariadení dopravnej infraštruktúry nachádzajúcich sa alebo prechádzajúcich cez pamiatkové územia realizovať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatok. Návrh nových zariadení dopravnej infraštruktúry, pokiaľ je to priestorovo možné, realizovať mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok.
- 6.9. V oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy.
- 6.9.1. podporovať rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy,

- 6.9.2. podporovať tvorbu plánovacích a strategických dokumentov integrujúcich cyklistickú dopravu na regionálnej úrovni,
- 6.9.3. podporovať tvorbu projektových dokumentácií a generelov pre cyklistickú dopravu a realizáciu cyklistickej infraštruktúry,
- 6.9.4. podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. Vodné hospodárstvo

- 7.1.1. rezervovať priestor pre výhľadový hlavný prívod pitnej vody a súvisiace stavby pre jednotlivé oblasťné a skupinové vodovody Stredoslovenskej a Východoslovenskej vodárenskej sústavy,
- 7.1.4. dokončiť rozostavané čistiare odpadových vôd,
- 7.1.6. rezervovať priestor na výhľadové vybudovanie skupinových kanalizačných systémov,
- 7.1.8. vytvárať územnotechnické predpoklady na úpravu a revitalizáciu vodných tokov v čiastkových povodiach Hrona, Ipľa a Slanej; úpravy na vodných tokoch realizovať tak, aby neboli dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny v súlade s platnou legislatívou,
- 7.1.9. rezervovať priestor pre výhľadové malé vodné nádrže, poldre a stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny podľa Plánov manažmentu povodí a schválených ÚPN obcí,
- 7.1.10. zabezpečiť vypúšťanie komunálnych odpadových vôd výstavbou verejnej kanalizácie s ČOV (prípadne iné vhodné spôsoby odvádzania komunálnych odpadových vôd) v aglomeráciách nad 10.000 ekvivalentných obyvateľov do 31.12.2010 a v aglomeráciách od 2.000 - 10.000 ekvivalentných obyvateľov, ktoré nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu, a v aglomeráciách menších ako 2.000 EO, v ktorých je vybudovaná verejná kanalizácia bez primeraného čistenia do 31.12.2015 v súlade s platnou legislatívou, ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd,
- 7.1.12. v súlade s Plánmi manažmentu povodí zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov a zvýšia retenčnú kapacitu územia, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línií a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu, obnovu inundačných území,
- 7.1.13. v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami,
- 7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,
- 7.1.15. rešpektovať Plány manažmentu povodia, základných nástrojov na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v správnych územiach povodí (čiastkových povodí Hron, Ipeľ, Slaná), ktoré určujú úlohy :
 - v oblasti nakladania s povrchovými a podzemnými vodami s cieľom ich udržateľného využívania,
 - na zlepšovanie stavu útvarov povrchovej a podzemnej vody vrátane vodných ekosystémov,
 - na zabránenie ďalšieho zhoršovania stavu vôd a zabezpečenie ich dobrého stavu,

-
- pri ochrane pred povodňami a na zabránenie škodlivých účinkov vôd,
- 7.1.17. pri zabezpečovaní zásobovania obyvateľstva pitnou vodou uprednostniť zásobovanie pitnou vodou z podzemných zdrojov pred vodárenskými nádržami a povrchovými zdrojmi pitnej vody,
- 7.1.18. odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd v rekreačných oblastiach, kde to terénny reliéf neumožňuje inak, zabezpečiť budovaním tlakových kanalizačných systémov.
- 7.2. Zásobovanie elektrickou energiou
- 7.2.6. rezervovať koridor pre výstavbu vedenia ZVN 2x400 kV v trase Rz Horná Žďaňa - Rz Bystričany, na území Banskobystrického kraja
- 7.2.8. rezervovať priestor pre nové transformačné stanice a koridory pre prívodné 110 kV vedenia v obciach Zvolen, Fiľakovo, Lučenec, Detva, Nová Baňa, Poltár,
- 7.2.10. regulovať výstavbu veterných elektrární, pokiaľ nebude zabezpečený dostatok rezervných regulačných výkonov pre potreby ES SR a na základe výsledkov štúdie navrhutej v opatreniach pre obdobie do roku 2013,
- 7.2.11. pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného elektrického vedenia používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov podľa platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny,
- 7.2.12. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy,
- 7.2.13. MVE umiestňovať len v lokalitách s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom pri zohľadnení environmentálnych aspektov a iných oprávnených záujmov v území, vrátane zachovania podmienok plavby na vodných cestách,
- 7.2.14. MVE umiestňovať výlučne na existujúcich vodohospodárskych stavbách a bariérach vodných tokov s podmienkou ich spriechodnenia pre ryby a ostatné vodné organizmy.
- 7.3. Zásobovanie plynom a teplom
- 7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom, s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,
- 7.3.2. ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,
- 7.3.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných plynovodov, teplovodov a produktovodov,
- 7.3.4. rešpektovať ochranné pásmo ropovodných potrubí - 300 m na oboch stranách od krajného potrubia,
- 7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,
- 7.3.6. optimalizovať územné vedenie trás potrubných vedení strategických surovín v súlade s rozvojom ropného a plynárenského priemyslu s cieľom udržať a posilniť strategicky dôležité postavenie regiónu z pohľadu medzinárodných tranzitov a obchodu v Európe,
- 7.3.7. presadzovať uplatnením energetickej politiky SR, regionálnej energetickej politiky a využitím kompetencií miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a tam kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,
- 7.3.8. podporovať v oblastiach s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov pre potreby obyvateľov a služieb,
- 7.4. Pošta a telekomunikácie

-
- 7.4.1. dokončiť výstavbu základnej siete informačného systému Slovenskej pošty Bratislava – Nitra – Košice a pripojenie okresných a poverených pôšt na túto sieť,
 - 7.4.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných telekomunikačných vedení v zmysle platnej legislatívy.
 - 7.5. Návrh nových zariadení technickej infraštruktúry pokiaľ je to priestorovo možné, realizovať mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, v súlade so zásadami ich ochrany v zmysle zákona o ochrane pamiatkového fondu.
 - 7.6. Odpadové hospodárstvo
 - 7.6.1. budovať integrovaný systém nakladania s odpadmi v zmysle návrhov v smernej časti územného plánu, vytvárať vhodné územno - technické predpoklady pre rozvoj a budovanie potrebnej kapacity zariadení na znehodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,
 - 7.6.2. v podrobnejších dokumentáciách, resp. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,
 - 7.6.3. navrhnuť lokality pre výstavbu regionálnych zariadení na termické zhodnocovanie alebo zneškodňovanie nebezpečných odpadov a nie nebezpečných odpadov v rámci priemyselných zón alebo priemyselných parkov.

8. V oblasti sociálnej infraštruktúry

- 8.1. Školstvo
 - 8.1.1. vytvárať územno-technické predpoklady na rovnocennú dostupnosť stredných škôl a ich zariadení, vysokých škôl a ich zariadení na území kraja so osobitným zreteľom na sociálne, hospodárske geografické špecifiká kraja,
 - 8.1.3. pri lokalizácii zariadení stredného školstva zohľadniť charakter demografickej, sociálnej a ekonomickej štruktúry územia a vytvárať optimálnu štruktúru stredných škôl a študijných a učebných odborov korešpondujúcu s trhom práce s prihliadnutím aj na občanov zo sociálne slabých alebo znevýhodnených skupín,
 - 8.1.5. podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolovacích zariadení na území regiónu, zabezpečiť efektívne prepojenie celoživotného vzdelávania obyvateľov kraja s potrebami miestneho a regionálneho trhu práce aktívnym zapojením škôl, vzdelávacích inštitúcií, zamestnávateľov, profesijných združení a komôr, samosprávy do implementácie a vytvorenia centier učenia sa,
 - 8.1.6. podporovať vznik vyšších odborných škôl poskytujúcich vyššie pomaturitné vzdelávanie v oblastiach vyžadujúcich podporu regionálneho rozvoja.
- 8.2. Zdravotníctvo
 - 8.2.1. vytvárať územno-technické predpoklady na rovnomerné pokrytie územia zariadeniami základnej zdravotnej starostlivosti, jej zameranie postupne preorientovať na prevenciu a na včasnú diagnostiku závažných ochorení,
 - 8.2.3. podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, predovšetkým v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier,
 - 8.2.4. rozširovať kapacity odborných liečebných ústavov a liečební v súlade s potrebami obyvateľstva regiónu.
- 8.3. Sociálna pomoc

- 8.3.1. rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,
- 8.3.2. vytvárať územno-technické predpoklady na zriaďovanie resocializačných stredísk na poskytovanie starostlivosti občanom po skončení liečby v zdravotníckom zariadení na liečbu drogových závislostí v okresoch so zvýšeným výskytom drogových závislostí,
- 8.3.3. podporovať vybrané zariadenia sociálnej starostlivosti na regionálnej úrovni.
- 8.3.4. podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a starostlivosti o dlhodobo chorých a zdravotne ťažko postihnutých.
- 8.4. Kultúra
 - 8.4.1. vytvárať územnotechnické podmienky na rovnomerné pokrytie územia zariadeniami kultúrnych služieb a tým zvýšiť ich dostupnosť vo všetkých lokalitách kraja,
 - 8.4.2. rozširovať sieť a štruktúru kultúrnych zariadení podľa potrieb okresov, ako neoddeliteľnej súčasti infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu,
 - 8.4.3. podporovať inštitucionálny rozvoj a aktivity mimovládnych organizácií a záujmových združení v oblasti kultúry,
 - 8.4.4. podporovať tvorivé a vzdelávacie aktivity obyvateľstva, prepojiť ponuky kultúrnych inštitúcií na výchovno - vzdelávací program škôl.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

- 9.1. Podpora realizácie národných, regionálnych a lokálnych programov zameraných na znižovanie produkcie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ich podrobné rozpracovanie a realizácia v podmienkach Banskobystrického kraja, realizovať a implementovať všetky environmentálne programy a ich následne ich premietnuť do dokumentácii na nižších úrovniach.
- 9.2. Plniť opatrenia vyplývajúce zo schválených programov na zlepšenie kvality ovzdušia a akčných plánov na zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach riadenia kvality ovzdušia Banskobystrického kraja a opatrenia vyplývajúce z Programu hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2007-2013.
- 9.3. Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako:
 - 9.3.2. ochranu vodárenských tokov a ich povodí,
 - 9.3.3. ochranu vodárenských zdrojov,
 - 9.3.7. ochranu pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov zabezpečením prijateľnej úrovne ochrany podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe,
 - 9.3.8. zabezpečiť minimálne dvojstupňové čistenie komunálnych odpadových organicky znečistených priemyselných odpadových vôd vypúšťaných do povrchových tokov v súlade s kvalitatívnymi cieľmi povrchových vôd a limitnými hodnotami ukazovateľov znečistenia v zmysle platnej legislatívy,
 - 9.3.9. rešpektovať platnú legislatívu ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu a podrobnosti o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.
- 9.6. Vytvárať vhodné stimulačné nástroje na podporu separovania, recyklácie a celkového znižovania produkcie odpadu na území kraja, podporovať zavádzanie „BAT“ technológií v procese riadenie odpadového hospodárstva na úrovni kraja.

- 9.7. Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržania kvality a ekologickej stability územia.
- 9.8. V rámci prípravy a spracovania novej územnoplánovacej dokumentácie regiónu zhodnotiť optimálnu lokalizáciu pre umiestnenie zariadenia, resp. zariadení na zneškodňovanie odpadu zo zdravotníckych zariadení umiestnených na území Banskobystrického kraja.
- 9.9. Pri posudzovaní územnotechnických podmienok a projektovej príprave nových trás a zariadení dopravnej infraštruktúry zhodnotiť kvalitu územia a zabezpečiť jeho trvalú ochranu v ich okolí pred hlukom, infrazvukom a vibráciami v zmysle platnej legislatívy.
- 9.10. V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika.
- 9.11. Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou.

12. V oblasti zariadení civilnej ochrany

- 12.1. V záujme plnenia úloh a opatrení civilnej ochrany obyvateľstva v oblastiach sídelného rozvoja a priemyselných parkov rešpektovať povinnosť výstavby ochranných stavieb pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v súlade s platnou legislatívou,
- 12.2. Ochranné stavby pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti navrhovať podľa Analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a budovať ich v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku civilnej ochrany obyvateľstva.

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. Cestná infraštruktúra

- 1.10. cesta I/71 v úseku Lučenec - Fiľakovo - hranica s Maďarskou republikou, rekonštrukcia s obchvatmi sídiel, v súlade s vydaným záverečným stanoviskom MŽP k procesu EIA
- 1.16.5. cesta II/571 Fiľakovo - Abovce rekonštrukcia a dobudovanie celej trasy, vo výhľade s obchvatmi obcí,
- 1.29. Ipeľská cyklomagistrála, Zelená stuha Pohronia, Vrchárska cyklomagistrála, Lučenec – Kalonda/Ipolytarnóc (MR), vrátane rekonštrukcie ciest popri ktorých sú trasované.

2. Železničná infraštruktúra

- 2.5. železničná trať Fiľakovo - Vrútky v úseku Zvolen - Fiľakovo, elektrifikácia,

4. Letecká infraštruktúra

- 4.2. rekonštrukcia a výstavba objektov a zariadení pre civilnú prevádzku letiska Lučenec, ako verejného letiska hlavnej siete.

5. Zásobovanie pitnou vodou

- 5.32. Fiľakovo oprava a rekonštrukcia vodovodu,

6. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

- 6.13. Fiľakovo rekonštrukcia kanalizácie,

7. Odtokové pomery

- 7.11. Fiľakovo ochranné opatrenia na Belinskom a Čamovskom potoku,

8. Zásobovanie elektrickou energiou

- 8.1. rezervovanie koridoru pre tretie medzištátne 400 kV prepojenie medzi elektrizačnou sústavou Slovenska a elektrizačnou sústavou Maďarska z Rimavskej Soboty, alebo z Moldavy nad Bodvou smerom na Sajóivánku v Maďarsku,
- 8.2. 2 x 400 kV prenosové vedenie pre Rz 400/110kV Medzibrod cez Hiadeľskú dolinu po Rz Medzibrod,
- 8.5. realizácia rozvodní a transformovní 110/22 kV v mestách Zvolen, Fiľakovo, Detva, Nová Baňa, Lučenec, Poltár s prírodnými 110 kV vedeniami,
- 8.6. elektrifikácia železničnej trate Fiľakovo - Košice, vybudovaním prevodovej transformačnej stanice s meniarňou 110/25 kV v Lovinobani,

9. Zásobovanie plynom

- 9.13. plynifikácia obcí na území Banskobystrického samosprávneho kraja na základe rozhodnutia miestnej samosprávy, po preukázaní ekonomickej efektívnosti investičného zámeru v jednotlivých obciach,

10. Telekomunikácie

- 10.1. sieť digitálnych ústrední na všetkých úrovniach,
- 10.2. rezervovanie priestorov pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov (DOK, DON))

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z.z., zákona č. 229/1997 Z.z. a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 286/1996 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť, v znení neskorších predpisov.

Zoznam skratiek :

SKV	Skupinový vodovod	MVE	Malá vodná elektrárň
VDJ	Vodojem	RZ	Rozvodňa
ČS	Čerpacia stanica	TR	Transformovňa
ČOV	Čistiareň odpadových vôd	DOK	Diaľkové optické káble
OH	Ochranná hrádza	DON	
POH	Pravostranná ochranná hrádza	PVE	Prečerpávacia vodná elektrárň
VN	Vodná nádrž	VTL	Vysokotlakový plynovod
		ŽSR	Železnice Slovenskej republiky

Požiadavky:

- 4.1. Rešpektovať regulatívy vyplývajúce z ÚPN VÚC BBSK.
- 4.2. Zahnúť VPS vyplývajúce z ÚPN VÚC BBSK do riešenia ÚPN mesta.

5 ZHODNOTENIE VÝZNAMU MESTA V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA

Mesto Fiľakovo patrí do lučenecko-rimavskosobotského ťažiska osídlenia druhej úrovne na novohradskej rozvojovej osi druhého stupňa a cerovskej rozvojovej osi tretieho stupňa. Mesto je centrom tretej skupiny druhej podskupiny (3b).

Má priamu väzbu na mesto Lučenec.

6 POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA MESTA

Mesto tvorí kompaktnú sídelnú jednotku a je urbanisticky prepojené na obec Biskupice. Prechádza ním cesta I. triedy a cesty II. a III. triedy a železničná trať.

Požiadavky:

- 6.1. Riešiť technickú a dopravnú infraštruktúru s ohľadom na rozvojové zámery obce Biskupice.

7 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE A PROGNÓZY

Zhrnutie demografických údajov od r. 2011 do r. 2021:

1. **Počet obyvateľov:** Počet obyvateľov v tejto lokalite postupne klesá, s najväčším poklesom medzi rokmi 2020 a 2021, keď sa počet obyvateľov znížil o 685 osôb.
2. **Pomer mužov a žien:** V roku 2021 je viac žien (5 190) ako mužov (4 759).
3. **Veková štruktúra:** Väčšina obyvateľov (67,57 %) je v produktívnom veku (15 – 64 rokov), zatiaľ čo 16,86 % obyvateľov je vo veku nad 65 rokov.
4. **Vzdelanie:** Väčšina obyvateľov má stredoškolské vzdelanie (4 528), nasledované základným (2 873) a vysokoškolským (906).
5. **Náboženstvo:** Rímskokatolícka cirkev je najpopulárnejším náboženským vyznaním, s počtom 5 950 členov, nasledované ľuďmi bez náboženského vyznania (2 478).
6. **Rodinný stav:** Najpočetnejšia skupina obyvateľov je slobodná (4 770), nasledované ženatými/vydatými (3 373), rozvedenými (1 029) a vdovcami/vdovami (753).
7. **Demografický vývoj:** Prírodný prírastok bol negatívny v drivej väčšine rokov, čo znamená, že počet úmrtí prekročoval počet narodení. Migračné saldo bolo zmiešané, s niektorými rokmi pozitívnymi a inými negatívnymi.

Z týchto údajov môžeme vidieť, že spoločnosť postupne starne (zvyšujúci sa priemerný vek obyvateľov) a postupne klesá počet obyvateľov. Klesajúci počet obyvateľov môže byť spôsobený kombináciou negatívneho prírodného prírastku a negatívneho migračného salda v niektorých rokoch.

Počet obyvateľov postupne klesá, pričom migračné saldo má tiež klesajúcu tendenciu, pričom vývoj počtu obyvateľov je ovplyvnený viac negatívnym prírodným prírastkom ako migračným saldom.

8 OSOBNÉ POŽIADAVKY NA URBANISTICKÚ KOMPOZÍCIU MESTA

Mesto Fiľakovo sa vyznačuje špecifickým urbanistickým vývojom, ktorý odráža jeho bohatú históriu a prírodné podmienky.

1. **Historické jadro:** V srdci mesta Fiľakovo sa nachádza historické jadro, ktoré sa rozkladá okolo dominantného hradného vrchu. Toto jadro pôvodne bolo chránené opevnením, ktoré v súčasnosti už neexistuje. Napriek tomu hradný vrch s hradom aj naďalej dominuje mestu.

2. **Zástavba:** V blízkosti historického jadra nájdeme kompaktnú zástavbu novších rodinných domov, ktorá sa postupne mení na rozvoľnenú zástavbu bytových domov smerom na sever a juh mesta. Kontakt týchto štruktúr nie je vždy harmonický a najmä v severnej časti mesta je pomerne kontrastujúci.
3. **Priemyselné územia:** V severnej časti mesta sú lokalizované plochy určené pre výrobu tvoriace pomerne rozsiahle územie.
4. **Záhradkárske osady:** Východné územie mesta je charakterizované záhradkárskymi osadami, ktoré sa v súčasnosti postupne transformujú na obytné oblasti, najmä v kontakte s cestou III. triedy.
5. **Prírodné územia:** Južná časť mesta je z veľkej časti voľná krajina lesnej a mimolesnej zelene s izolovanými samotami a lazníckym osídlením.
6. **Poľnohospodárske územia:** Východná časť mesta, nezastavaná, je využívaná predovšetkým na poľnohospodársku činnosť. Pozdĺž cesty III. triedy sa nachádza laznícke osídlenie a hospodárske dvory. Okrajové časti tohto územia sú lemované lesnými plochami.
7. **Spojenie s okolím:** V južnej časti sa zastavané plochy urbanisticky prepojujú s obcou Biskupice.

Požiadavky:

- 8.1. V riešení rozvoja mesta rešpektovať pôvodný historický charakter jadrového územia historického jadra mesta a jeho bezprostredného okolia s dominantným postavením hradu a hradného vrchu.
- 8.2. Urbanistickú kompozíciu riešiť s jasným a prehľadným systémom kompozičných osí so stanovením podmienok a regulatívov tak aby nedošlo k narušeniu siluety mesta vo vzťahu k dominantnému postaveniu hradu.
- 8.3. Pri kompozičných osiach rešpektovať hlavné smery rozvoja na obec Biskupice, Šíd, Šávoľ a Fiľakovské Kováče.
- 8.4. Koncepciu rozvoja priestorového usporiadania a funkčného využívania územia riešiť s cieľom optimálneho, primeraného a racionálneho využitia územia, vzhľadom k podmienkam zachovania pôvodného charakteru mesta, dopravným, technickým, prírodným a ekologickým podmienkam možnostiam s cieľom vytvárania optimálneho životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja.
- 8.5. Zvážiť možnosti zníženia negatívnych dopadov z bariéry, ktorú tvorí železnica.
- 8.6. Stanoviť podmienky ďalšieho rozvoja priemyslu a reštrukturalizácie priemyselných plôch za účelom ich efektívneho využitia s trendom multifunkčnej a otvorenej urbánnej štruktúry.

9 OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA OBNOVU, PRESTAVBU A ASANÁCIU MESTA

Zastavané územie mesta predstavuje pomerne stabilizované územie. Medzi problematické plochy patria degradované územia v kontaktných plochách pôvodnej štruktúry historického jadra a novej zástavby.

Požiadavky:

- 9.1. Prepojiť pôvodnú štruktúru historického jadra a nové urbánne štruktúry so zvážením revitalizácie degradovaných území v meste.**

10 POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ROZVOJA DOPRAVY A KONCEPCIE TECHNICKÉHO VYBAVENIA

10.1 DOPRAVNÉ VYBAVENIE

Cestná doprava

Nadregionálne prepojenie zabezpečujú cesty I/75 a I/71, ktoré prepojujú mesto s regionálnymi a medzinárodnými destináciami.

Hlavná cestná os je II/571, ktorá je ovplyvnená nadregionálnou cestou I/71.

Hlavnou cestnou osou mesta je II/571, ktorá funguje ako západovýchodná (Z-V) kompozičná os s funkciou zbernej cesty druhej triedy (B2 podľa STN 73 6110).

Druhá významná cesta je Biskupická cesta, teraz prečíslovaná na B3-III/2670, ktorá slúži ako severojužná (S-J) zberno-obslužná kompozičná os.

Cesty majú nehomogénne dvojpruhové usporiadanie s jednostranným chodníkom. Niektoré úseky nemajú zelený pásik alebo je jeho šírka nepravidelná (0,5–1,0 m).

Vnútromestská cestná doprava

Koridor Z-V prieťahu cesty II/571 prechádza ulicou Lučeneckou a obsahuje kategóriu šírky MZ 8,5/50. Tento úsek má segregované parkoviská a bezpečné priechody pre chodcov.

V niektorých častiach, napríklad od centrálného parkoviska (Radničná) po ulicu Hlavná, je legálne pozdĺžne parkovanie a kolmé parkovanie.

Profil cesty v úseku od železničnej zastávky (žst. Zastávka Fiľakovo) po Mlynskú ulicu je kategorizovaný ako C9,5 s jednostranným chodníkom.

Železničná doprava

Fiľakovo je dôležitým železničným uzlom s viacerými traťami, ktoré majú regionálny, národný a medzinárodný význam. V meste sa nachádza železničná zastávka a stanica.

Pre rozvoj železničnej dopravy sa uvažuje s nasledovnými investíciami, pre ktoré je potrebné rezervovať koridory:

- železničnú trať 115 A Plešivec – Zvolen osobná stanica
 - elektrifikáciu na trakčnú sústavu ~ 25 kV, 50 Hz a optimalizáciu na rýchlosť 120 km/h trate Zvolen – podľa štúdie
 - elektrifikáciu na trakčnú sústavu ~ 25, 50 Hz a optimalizáciu na rýchlosť 120 km/hod trate Fiľakovo – Plešivec - Moldava nad Bodvou,
 - zdvojkolažnenie jednokoľajných úsekov železničnej trate Plešivec – Zvolen osobná stanica, vrátane železničnej zastávky Fiľakovo zastávka,
 - parkoviská pri ŽST Fiľakovo a pri železničnej zastávke Fiľakovo zastávka,
- železničnú trať 111 B Výhybňa Urbánka – Fiľakovo Stavadlo 3
 - elektrifikáciu na trakčnú sústavu ~ 25 kV, 50 Hz a optimalizáciu s rýchlosti 70 km/h na rýchlosť do 120 km/h,
 - zdvojkolažnenie trate,
 - zámer Predĺženia širokorozchodnej železničnej trate na území Slovenska s prepojením na územie Rakúska (hlavne variantne riešené úseky),

Letecká doprava

Letisko Lučenec severne od mesta je potenciálnym prvkom v hlavnej sieti letísk Slovenskej republiky.

Katastrálne územie Fiľakovo sa nachádza v plošnom priemete ochranných pásiem leteckého pozemného zariadenia - Radiolokačného bodu Veľký Bučeň, ktoré sa nachádza k. ú. obce Bulhary a ktorého ochranné pásma boli určené rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-452/94/OLPZ zo dňa 14.06.1994. Z ochranných pásiem uvedeného leteckého pozemného zariadenia vyplýva výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy, vrátane použitia stavebných mechanizmov a pod., určené konkrétne:

- Sektorom B, ktorý je tvorený zrezaným kužeľom vychádzajúcim z ohraničenia sektoru A (tento má tvar kružnice o polomere $r_1=100$ m a nadmorskú výšku 532,5 m n.m.Bpv) smerom hore pod uhlom 0,3 stupňa nad rovinu vymedzenú sektorom A až do vzdialenosti 5000 m od stanoviska antény radaru. Nadmorská výška vonkajšieho okraja sektoru B je 558,16 m n.m.Bpv,
- Sektorom C, ktorý je tvorený zrezaným kužeľom vychádzajúcim z ohraničenia sektoru B smerom hore pod uhlom 0,5 stupňa nad vodorovnou rovinou preloženou vzdialeným ohraničením sektoru B. Do diaľky nie je sektor C obmedzený.

Výškové obmedzenie určené ochrannými pásmami leteckého pozemného zariadenia -
Rádiolokačného bodu Veľký Bučej sa v katastrálnom území mesta Fiľakovo pohybuje v rozmedzí
nadmorských výšok cca 549,7 – 589,5 m n.m.Bpv.

Mestská a pešia doprava

Aktuálne v meste chýbajú samostatné spevnené pešie alebo cyklistické cesty, ale sú plány na ich vytvorenie.

V rámci prieskumov a rozborov boli zistené nasledovné dopravné závary priestorové PZ, líniové LZ a bodové BZ, ktoré je potrebné v návrhu ÚPN mesta Fiľakovo riešiť :

PZ1 – MK Železničná od predstaničného námestia/priestoru k areálom prevádzky železníc:
neregulovaný pohyb vozidiel IAD, NAD, BUS, kolmé parkovania, chodci k stanici a OV-bufety, kolízie
s nakládkou/vykládkou, zničené konštrukcie a povrchy vozoviek;

PZ2 – MK Mládežnícka: prerušená funkcia bulvára žst. – Železničná K23 od bulvára B3 Biskupická: od
Námestia slobody K13 integruje funkcie OV a dopravy v zelenom koridore bez objektov obchodu je tu
C1 „obchodná ulica“ podľa jestv. STN mestská trieda, v rozpore so skutočnosťou pokojnej ulice s IAD;

PZ3 – Školská: rozpor funkcií: C3 prístupová jednosmerná cez sídlisko je využívaná ako C2
s prejazdom vozidiel v dotyku so školským areálom ZŠ a obojstranným pozdĺžnym parkovaním
v koridore BD, jednostranný chodník. AD regulovať na obvod!

PZ4-PZ5 – MK Hollého – Koháryho námestie: rozpor funkcií: na hranici sídliska s parkoviskom, pošty v
parku a OV- parkovisko Billa zvýšené prúdy dopravy C3 jednosmerná prístupová pôsobí ako
nežiaduca spojnica: problém odľahčenia Hlavnej ulice/prieťah II/571 riešený v neprospech peších
priestorov námestia;

PZ6 – MK spojnica: medzi Československej armády a 1. mája v tichej štvrti RD/BD s parkom a
záhradami pôsobí C2- dopravného významu rušivo, ako nežiaduci prieťah;

PZ7 – križovatka cesty I/71 a II/571: vstup zo smeru Lučenec na západnom okraji mesta Fiľakovo
tvaru Y s ostrým uhlom kríženia doplnený odsadenou križovatkou tvaru T, ale s prejazdom cez ČSPL
Jakomat s ďalším výjazdom/vjazdom na cestu II/571: na úseku 175 m celkom tri neriadené križovatky,
v návrhu prehodnotiť;

LZ1 – Kálajova: vynútený prieťah dopravnej ulice C2 ako spojnica pre štvrť IBV-Juh nemá potrebné
parametre koridoru pre lokálny tranzit medzi cestami I/71 – III/2674, v návrhu prehodnotiť kratšie
väzby len na Biskupickú a okruh okolo Tesco Hyper;

LZ2 – Mládežnícka: funkcia priečnej kompozičnej osi mesta C1 žel. stanica – sídlisko s Námestím
slobody – športové areály a ZŠ Št. Koháryho, vyhodnotená ako obchodná ulica/bulvár integrujúci
spoločenské funkcie mesta „zeleným koridorom“ je nečakane prerušená zvýraznením dopravnej
funkcie C2 -hlavná obslužná MK dopravná s parkovaním v HDP, v návrhu zjednotiť podľa novej STN;

BZ1 – bodová lokalita: železničné priecestie II/571 Továrenská/Šávoľská, intenzívne pešie prúdy AS-
žel. zastávka – priemyselná zóna Mlynská: úzke chodníky š=1,0-1,5m, parkovanie pred staničkou,
NAD, chýba priechod do Mestského parku, koordinácia;

BZ2 – križovatka Lučenecká II/571 a Družstevná III/2673: veľká neriadená plocha, nevýrazný nástup do nových lokalít Farská lúka (len 1 nechránený priechod), dominuje tranzit NAD, chýba informatika, parkovanie, OV;

BZ3 – križovatka MK Timravy/Kalinčiakova: sekundárny nástup do nového sídliska je potrebné upraviť už od križovatky od Lučeneckej pravostranným chodníkom, ďalej zvýraznením/zmenou tvaru Y v prospech nového smeru do sídliska v úseku po MK Moyzesovu, prípadne prehodnotiť výhody širšieho koridoru ulice B.S. Timravy;

BZ4 – Mlynská: hneď za priecestím II/571 na Lučeneckom zhlaví žel. stanice pvravo je výjazd/vjazd do areálu skladov a veľkoobchodov s parkoviskom pre NA – výjazd/vjazd z MK Tehelná, križ. tvaru Y v oblúku, rozhľadové pomery problematické;

BZ5 – priecestie na MK Jána Bottu: súbeh cyklocesty s tendenciou nechráneného skracovania prejazdu vozidiel aj chodcov cez tri koľaje železnice na priecestí Lučeneckého zhlavia stanice Fiľakovo, smer Tehelná/účelová cesta do depa a pre IVSSC Banská Bystrica;

BZ6 – AS/Továrenská: cesta II/571 v oblúku, odsadené vstupy cca 50m Továrenská a vjazd/výjazd pre AS Fiľakovo a do MK Daxnerovej len s jedným priechodom pre chodcov s parkovaním na výjazde z AS, prejazdy IAD z parkovísk na oboch stranách;

Požiadavky:

- 10.1. Zapracovať preložku cesty I/71 v zmysle nadradenej územnoplánovacej dokumentácie.
- 10.2. Rešpektovať a zväziť zámer preloženia cesty II/571.
- 10.3. Rešpektovať koridory ciest III. triedy v dostatočnom profile.
- 10.4. Riešiť identifikované problémy v území.
- 10.5. Prístup do nových lokalít riešiť miestnymi komunikáciami s dostatočným profilom a riešiť aspoň jednostranný chodník.
- 10.6. Definovať zálivy pre zastávky autobusu a vhodné umiestnenie týchto zastávok.
- 10.7. Riešiť dopravu mesta, aby dopravným hlukom bol znehodnotený minimálny rozsah obytného územia a robiť všetky opatrenia na znižovanie dopravného hluku .
- 10.8. Riešiť dopravu v blízkosti školských zariadení s ohľadom na pohyb detí a tým zvýšené riziko dopravných nehôd (bezpečný prístup automobilov k školským zariadeniam, bezpečnostné zóny pred školskými zariadeniami, bezpečnosť na prechodoch cez komunikácie).
- 10.9. Navrhnuť systém cyklochodníkov a chodníkov pre peších najmä v súbehu hlavných dopravných ťahov.
- 10.10. Navrhnuť verejné parkoviská.
- 10.11. Navrhnuť koncepčné riešenie hierarchie dopravného systému mesta a vypracovať podmienky pre prípravu a uplatnenie rozvojových zámerov developerov a investorov v oblasti riešenia verejného dopravného vybavenia.
- 10.12. Rešpektovať ochranné pásma ciest.
- 10.13. Rešpektovať obmedzenia vyplývajúce z ochranných pásiem letiska Lučenec a leteckých pozemných zariadení.

10.14. Rešpektovať a rezervovať koridory pre rozvoj železničnej infraštruktúry vrátane ochranných pásiem.

10.2 TECHNICKÉ VYBAVENIE

Mesto Fiľakovo je zásobované elektrickou energiou z 22 kV vedení z ES 110/22 kV Fiľakovo. Napájanie mesta je realizované 22 kV podzemnými a nadzemnými distribučnými elektrickými vedeniami prevádzkovateľa SSD a.s.. Dodávka elektrickej energie je zabezpečovaná vysokonapäťového VN 22 kV vedenia SSD a.s. prostredníctvom distribučných trafostaníc vo vlastníctve SSD, a.s. a trafostaníc vo vlastníctve užívateľa, zásobujúcich súčasnú bytovú, priemyselnú aj občiansku zástavbu.

K.ú. Fiľakovo prechádza 400 kV nadzemné elektrické vedenie V426 Levice – Rimavská Sobota.

Mesto Fiľakovo je zásobované zemným plynom naftovým z nadradenej plynárenskej sústavy. Ako zdroj plynu slúži plynovod VTL DN 100, PN 6,3 MPa. Na tento plynovod obchádza mesto Fiľakovo z juhu západnou časťou na sever.

Zdrojom zásobovania mesta Fiľakovo zemným plynom je regulačná stanica „ MESTO“ s výkonom 3000 Nm³/h a regulačná stanica „ POLNÁ 7 „ s výkonom 3000 Nm³/h.

V meste Fiľakovo sa nachádza miestna distribučná stredotlaková sieť o tlaku 100 kPa a aj nízkotlaková distribučná sieť o tlaku 2,1 kPa.

Mesto je zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu. Zdrojom pitnej vody je fiľakovská vetva skupinového vodovodu Hriňová – Lučenec – Fiľakovo DN500, ktorá je ukončená vo vodojeme Fiľakovo s objemom 2 x 400 m³. Kapacita vodojemu je 48 m³/1 hodina. Z vodojemu je do riešeného územia privedená pitná voda zásobným potrubím DN 300 do rozvodnej siete mesta. Na jestvujúcu vodovodnú sieť je napojených 98% obyvateľstva t.j. osôb s počtom vodovodných prípojk 1 270.

Existujúci verejný vodovod zabezpečuje bezproblémové zásobovanie pitnou vodou. Zásobné potrubie profilu DN 300 kapacitne vyhovuje. Denná spotreba pitnej vody mesta Fiľakovo je 1 123,20 m³/deň. Existujúci vodojem s objemom 800 m³ zabezpečuje cca. 60% maximálnej dennej potreby.

V meste je vybudovaná verejná kanalizácia a ČOV, ktorá je v správe Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. Splašky sú odvádzané jednotnou kanalizáciou, základom kanalizačnej siete je kmeňová stoka, ktorá ústí do mestskej ČOV. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd je v súčasnosti vyhovujúce.

Mesto Fiľakovo vlastní 12 domových kotolní, ktorými zabezpečuje dodávku tepla do bytových domov. Mesto má spracovanú koncepciu tepelného hospodárstva.

Požiadavky:

10.15. Rozvody energií a trafostanice riešiť tak, aby bolo kvalitne a dostatočne zabezpečené zásobovanie elektrickou energiou aj v novonavrhovaných lokalitách. Pre zásobovanie energiou uvažovať aj s alternatívnymi zdrojmi a spôsobmi uskladňovania a distribúcie energie na lokálnej úrovni.

10.16. Navrhnuť zásobovanie pitnou vodou v dostatočnom objeme pre novo navrhované aj existujúce lokality.

-
- 10.17. Navrhnuť odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd vo všetkých častiach mesta, prihliadať na pripravované zámery vybudovania ČOV aj na plánovaný počet obyvateľov.
 - 10.18. Pri nových zástavbách navrhovať delenú kanalizačnú sústavu. Do splaškovej kanalizácie zaustiť iba splaškové vody, ostatné riešiť iným spôsobom bez zaťaženia splaškovej kanalizácie a ČOV;
 - 10.19. Akceptovať ochranné pásma existujúcich sietí.
 - 10.20. Prehodnotiť a zabezpečiť dostatočnú akumuláciu vody pre navrhovaný počet obyvateľov.
 - 10.21. Rešpektovať hydromelioračné odvodňovacie kanále vrátane ochranných pásiem.
 - 10.22. Vytvoriť podmienky pre zabezpečenie pokrytia územia informačnými sieťami.
 - 10.23. Premietnuť priestorové požiadavky vyplývajúce z koncepcie tepelnej energetiky mesta.
 - 10.24. Primerane premietnuť priestorové požiadavky z koncepcie tepelného hospodárstva mesta.
-

11 POŽIADAVKY NA OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, KULTÚRNEHO DEDIČSTVA, NA OCHRANU PRÍRODNÝCH ZDROJOV, LOŽÍSK NERASTOV A VŠETKÝCH ĎALŠÍCH CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ A ICH OCHRANNÝCH PÁSIEM VRÁTANE POŽIADAVIEK NA ZABEZPEČENIE EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA

Ochrana prírody a tvorby krajiny

Z hľadiska územnej ochrany prírody sa na území katastra nachádza:

- Fiľakovský hradný vrch v druhom stupni ochrany podľa § 13 zákona č. 543/2002 Z.z.

Ďalšie osobitne chránené územia vyhlásené v národnej sieti (maloplošné či veľkoplošné chránené územia alebo ich ochranné pásma), ani územia sústavy NATURA 2000 sa v území nenachádzajú.

Biotopy európskeho a národného významu sú určované podľa Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Podľa údajov Návrhu RÚSES okresu Lučenec (ESPRIT 2019), podkladov NLC a poznatkov z územia sa v k.ú. mesta Fiľakovo vyskytujú viacerých biotopov európskeho a národného významu.

Výskyt chránených druhov rastlín je v katastri mesta Fiľakovo zriedkavý, nakoľko ide prevažne o urbanizované prostredie a poľnohospodársku krajinu

Podľa návrhu RÚSES okresu Lučenec (2019) do katastrálneho územia mesta Fiľakovo zasahujú nasledovné navrhované prvky RÚSES:

- **RBC3 Kamenná stráň – Bukovina**
- **GL17 Návršie Fiľakovského hradu**
- **GL40 Bukovina**
- **GL42 Belinský vrch**
- **GL44 Fiľakovo – tehelňa**
- **GL45 Šarkan**

Prírodné zdroje, ložiská a nerasty

Na území mesta sú evidované ložiská nerastných surovín. Nie sú evidované dobývacie priestory.

Územie katastra mesta Fiľakova je situované v nadmorských výškach medzi 200 a 300 metrami. V dôsledku toho nie je vegetačná stupňovitosť príliš výrazná. Na území prevládajú rôzne typy lesných spoločenstiev, ktoré sú ovplyvnené viacerými ekologickými faktormi.

Zonálne lesné spoločenstvá

- **Dubohrabové lesy:** Tieto lesy zväzu Carici pilosae-Carpinenion betuli sú dominantné a nachádzajú sa predovšetkým na hlbších a humózných pôdach v údoliach.

Úpätné a plošinové lesy

- **Dubovo-cerové lesy:** Patria do zväzu Quercion petrae-ceris a sú charakteristické pre úpätné polohy a plošiny s alkalickým podloží. Sú to xerotermofilné dubové lesy na suchších stanovištiach.

Teplomilné dubiny

- **Lesy s dubom plstnatým a javorom tatárskym:** Tieto lesy zväzu Quercion pubescenti-patraeae sú lokalizované ostrovčekovite na suchých a teplých stanovištiach, najmä na južne orientovaných strmších svahoch s plytkou a kamenistou pôdou.

Azonálne lesné spoločenstvá

- **Lužné lesy nížinné:** Patria do podzväzu Ulmenion a sú typické pre aluviálne naplaveniny pozdĺž vodných tokov.

Zonálne lesné spoločenstvá, predovšetkým dubohrabové a dubovo-cerové lesy, majú potenciál pre drevnú produkciu, ktorá môže byť využitá v stavebníctve alebo nábytkárstve. Dubové drevo je cenovo aj kvalitatívne vysoko hodnotené a má široké uplatnenie.

Teplomilné dubiny s dubom plstnatým a javorom tatárskym majú obmedzený hospodársky význam, ale môžu byť využité pre energetické účely, napríklad na výrobu biomasy.

Lužné lesy nížinné v údoliach pozdĺž vodných tokov sú z hľadiska hospodárskeho využitia menej významné, ale ponúkajú ekosystémové služby, ako je regulácia vodného režimu a eróznej ochrany.

Celkový potenciál hospodárskeho využitia je teda rozmanitý a závisí na konkrétnom type lesného spoločenstva a jeho ekologických charakteristikách.

Kultúrno-historické hodnoty

Mesto Fiľakovo má bohatú a komplexnú históriu, ktorá sa začala už v stredoveku. Prvé písomné zmienky o osade Fiľakovo pochádzajú z 13. storočia, kedy tu existovala farnosť. V 14. storočí už mestečko disponovalo pápežskými desiatkami a právom mýta, čo svedčí o jeho význame. V 15. storočí patrilo pod majetok rodiny pánov z Perína a v tej istej dobe tu bol založený františkánsky kostol.

V 16. storočí prešlo mestečko turbulentným obdobím, keď bolo v rôznych časoch obsadené Turkami a neskôr cisárskymi vojskami. V 17. storočí mesto zasiahli stavovské povstania, pričom v 18. storočí jeho význam upadal a začal sa rozvíjať skôr ako remeselnícke a poľnohospodárske centrum.

V 19. storočí zaznamenalo Fiľakovo rozvoj vinohradníctva a tabakového pestovania, ako aj vznik tehelne a zinkovne. Po vzniku Československa v roku 1918 sa mesto stalo jeho súčasťou a prešlo mnohými zmenami, vrátane priemyselného rozvoja po druhej svetovej vojne. Po Nežnej revolúcii v roku 1989 a rozpade Československa sa Fiľakovo stalo súčasťou nezávislého Slovenska.

Dnes je Fiľakovo známe svojím historickým dedičstvom a turistickými atrakciami, a jeho história je pevne zakotvená v kultúrnych a materiálnych pamiatkach, ktoré tvoria jeho identitu.

Pamiatkové rezervácie

Na území sa nenachádza pamiatková rezervácia.

Národné kultúrne pamiatky

V riešenom území sú evidované tieto národné kultúrne pamiatky:

Unifikovaný názov NKP: HRAD

Zaužívaný názov NKP: Fiľakovský hrad

č. ÚZPF: 440/1-22

Počet pamiatkových objektov: 22

Unifikovaný názov NKP: KLÁŠTOR FRANTIŠKÁNOV

Zaužívaný názov NKP: františkánsky kláštor

č. ÚZPF: 441/1-2

Počet pamiatkových objektov: 2

Unifikovaný názov NKP: BAŠTA

Zaužívaný názov NKP: Mestské opevnenie

č. ÚZPF: 442/1-1

Počet pamiatkových objektov: 1

Unifikovaný názov NKP: MIESTO PAMÄTNÉ S POMNÍKOM

Zaužívaný názov NKP: Vöröskő

č. ÚZPF: 507/1-1

Počet pamiatkových objektov: 1

Ochranné pásmo NKP je 10 m od pozemku NKP.

Historické jadro

Historické jadro mesta má rastlú štruktúru ulíc a nachádza sa prevažne na západnej strane hradného vrchu. Bloky sú uzatvorené, pričom tvoria jednotnú uličnú a stavebnú čiaru tvorenú prednými fasádami. Zadné časti dvorov sú prístupné prejazdami.

Pôdorys štruktúry je narušený neskoršími prestavbami a pomerne veľkými asanáciami vrátane dobudovania nových štruktúr .

Objekty tvoria meštianske domy s hrebeňom strechy súbežne s ulicou. Meštianske domy sú prevažne jednoposchodové bez výraznej architektonicko-umeleckej črty.

Archeologické lokality na území mesta Fiľakovo sú rozmanité a datujú sa do rôznych historických období, od neskorého eneolitu (medeného veku) až po novovek. V lokalitách sa nachádzajú polykultúrne archeologické náleziská, ktoré zahŕňujú napríklad sídliskové vrstvy, keramiku, kostrové

pozostatky a rôzne druhy stavieb ako hradby, kláštory a kaštiele. Archeologické výskumy a nálezy poskytujú dôležité informácie o histórii a kultúrnom vývoji mesta, vrátane jeho hospodárskej a sociálnej štruktúry.

Požiadavky:

- 11.1. Rešpektovať prírodné a krajinnno-ekologické podmienky územia a zachovať plochy vymedzené ako prvky ÚSES s primeraným aplikovaním manažmentových opatrení podľa spracovaného ÚSES v Prieskumoch a rozboroch najmä:**
 - 11.1.1. Nezasahovať stavebnými zásahmi do prvkov ÚSES, ktoré by mohli spôsobiť znefunkčnenie.**
 - 11.1.2. Zamedziť rozširovaniu nepôvodných invázných druhov, najmä kontaktom s so sídelnou zeleňou a parkovo udržiavanými plochami.**
 - 11.1.3. Nezmenšovať výmeru prvkov.**
- 11.2. Pre nový rozvoj v meste rešpektovať plochy cenné z hľadiska ochrany prvkov systému ekologickej stability, biotopov európskeho významu a hodnoty vyplývajúce z ochrany krajiny a navrhnúť prvky krajinej kompozície.**
- 11.3. Územia a plochy národných kultúrnych pamiatok rešpektovať vrátane obmedzení vychádzajúcich z ochranných pásiem.**
- 11.4. Stanoviť regulatívom postup pri odkrytí archeologickej lokality.**
- 11.5. Doplniť zeleň v zastavanom území vo verejných priestranstvách a okolo zastavaného územia.**
- 11.6. Zeleň navrhovať v druhovej skladbe zodpovedajúcej stanovištným podmienkam územia.**
- 11.7. Rešpektovať a nezasahovať do mokradových lokalít.**

12 POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY TRÁS NADRADENÝCH SYSTÉMOV DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

Cez územie mesta prechádza koridor preložky cesty I/71. Územím prechádza VTL plynovod, a VVN vedenie.

Požiadavky:

- 12.1. Rešpektovať a zachovať koridor plánovanej trasy preložky I/71 a primerane ho umiestniť do územia tak, aby nedošlo k znefunkčneniu preložky nevhodnými umiestneniami križovatiek, či spomaľujúcich prvkov.**
- 12.2. Trasovanie preložky lokalizovať tak, aby boli v minimálnej miere nutné dodatočné stavebné opatrenia pre elimináciu nežiadúcich účinkov dopravy na funkciu bývania.**
- 12.3. Rešpektovať koridory nadradených trás technickej infraštruktúry vrátane ochranných a bezpečnostných pásiem existujúcej aj navrhovanej infraštruktúry.**

13 POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE NAJMÄ ZO ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI, CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA

Obrana štátu

V území sa nenachádza žiadne zariadenie obrany štátu a neeviduje sa žiadny nový zámer zriadenia takéhoto zariadenia.

Požiarna ochrana

V oblasti požiarnej ochrany je potrebné rešpektovať Požiarny poriadok mesta.

Civilná ochrana

V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva je potrebné rešpektovať schválený plán ukrytia obyvateľstva a požiadavky z neho premietnuť do územného plánu mesta. Pre novonavrhované plochy doplniť podľa potreby.

Protipovodňové opatrenia

Popis vodných tokov:

1. **Belina (identif 4-24-01-1409):** Hlavný vodný tok, ktorý preteká významnou časťou katastrálneho územia mesta Fiľakovo. Je klasifikovaný ako vodohospodársky významný vodný tok podľa vyhlášky MŽP SR č. 211/2005.
2. **Suchá (identif 4-24-01-1399):** Vodohospodársky významný vodný tok, ktorý zasahuje do severného okraja katastrálneho územia Fiľakovo. Je v správe SVP, š. p.
3. **Odvodňovací kanál (identif 4-24-01-1441):** Tento kanál nie je v správe SVP, ale v správe Hydromeliorácií, š. p. Bratislava. Slúži na odvodňovanie vody z povrchového odtoku z lokality Heroldovho poľa a pokračuje v intraviláne mesta až po ulici 1. mája. Následne sa zaústi do potoka Klatov.
4. **Klatov (identif 4-24-01-1437):** Jeden z tokov, ktorý bol identifikovaný ako potenciálne ohrozený povodňovým rizikom v súvislosti s európskou smernicou 2007/60/ES. Existujú ideové plány na protipovodňové opatrenia pre tento tok.
5. **Vyhliadka (identif 4-24-01-1410):** Rovnako ako Klatov, aj tento tok bol identifikovaný ako potenciálne ohrozený povodňovým rizikom. Plány na protipovodňové opatrenia sa tiež týkajú tohto toku.

Ostatné vodné toky, ktoré pretekajú územím, sú klasifikované ako drobné vodné toky a sú spravované SVP, š. p., Povodie Hrona - OZ B. Bystrica, s výnimkou spomenutého odvodňovacieho kanála.

Zosuvné a poddolované územia

V k.ú. nie sú evidované staré banské diela, ale sú evidované zosuvné územia.

Požiadavky:

- 13.1. Rešpektovať prirodzené záplavové územia tokov.
- 13.2. Zvýšiť prirodzenú retenciu vody v celom riešenom území.
- 13.3. Navrhnuť opatrenia pre mitigáciu dopadov na zmenu klímy.
- 13.4. Navrhnuť opatrenia pre adaptáciu na zmenu klímy s dôrazom na čo najväčšie zmiernenie dôsledkov pre rizikové skupiny obyvateľstva.
- 13.5. V rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade so zabezpečením zachytávania plávajúcich a znečisťujúcich látok podľa platnej legislatívy.
- 13.6. Nerozširovať výstavbu do zosuvných území.
- 13.7. Rešpektovať plán ukrytia obyvateľstva a dopracovať návrh ukrytia pre novonavrhované lokality podľa potreby.
- 13.8. Rešpektovať Požiarny poriadok mesta.
- 13.9. Rešpektovať a doplniť prístupové komunikácie k častiam územia, prístup k prírodným zdrojom a rozmiestnenie umelých zdrojov požiarnej vody.
- 13.10. Rešpektovať odvodňovacie kanále vrátane ochranného pásma 5 m od brehovej čiary u kanálov v otvorenom profile a 5 m od osi kanála v krytom profile.

14 POŽIADAVKY NA RIEŠENIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA MESTA S PRIHLIADNUTÍM NA HISTORICKÉ, KULTÚRNE, URBANISTICKÉ A PRÍRODNÉ PODMIENKY ÚZEMIA VRÁTANE POŽIADAVIEK NA STAVBY UŽÍVANÉ OSOBAMI S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU

Pre účely spracovania územného plánu je potrebné rešpektovať vymedzenia územných celkov podľa zadania územného plánu.

Ozn. ÚC	Charakteristika	Požiadavky
UC1	Západná časť riešeného územia. Prevažne nezastavané územie využívané ako poľnohospodárska pôda s lesnými územiami na hranici katastra. V území identifikované prvky USES a najkvalitnejšia pôda. Popri cestách III. triedy izolovaná zástavba.	1. Územný celok považovať primárne za nezastavateľný. 2. V zastavaných plochách umožniť ich vnútornú reštrukturalizáciu vrátane funkčného využitia
UC2	Juhovýchodná časť riešeného územia, prírodný charakter lesnej, nelesnej vegetácie, minoritne lúky, pasienky, orná pôda. V severnej časti rovinaté. Prevažne nezastavané územie s roztrúsenou extenzívnou zástavbou rekreačných, obytných a výrobných území. Ekologicky cenné územie, poľnohospodárska pôda nepatrí medzi najkvalitnejšie pôdy, najmä v severnej časti. Popri vodných tokoch zaplavované územie.	1. Územný celok primárne nezastavovať. Zachovať izolovanú extenzívnu zástavbu, okrem severnej časti popri železnici a cesty III. triedy, čo je možné považovať za potenciálne rozvojové plochy. 2. V severnej časti rešpektovať obmedzenie vyplývajúce zo záplavových území.

Ozn. ÚC	Charakteristika	Požiadavky
UC3	Východná časť územia, náročné terénne podmienky. Prevažne lesná a nelesná vegetácia. Extenzívna rastlá zástavba bývania, rekreácie a záhradkárskych osád v procese transformácie na bývanie. Výskyt prvkov USES, poľnohospodárska pôda nepatrí medzi najkvalitnejšiu pôdu. Zosuvné územia.	1. Zachovať územie primárne pre rastlú štruktúru kombinácie bývania a záhrad. Zosuvné územia nezastavovať.
UC4	Severovýchodná časť územia, rovinatý charakter. V severnej časti poľnohospodárske využitie v južnej časti komplexné priemyselné areály. Najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda. Územie zaplavované.	1. Plochy pre zástavbu primárne rozvíjať v rámci existujúceho zastavaného územia formou revitalizácie, reštrukturalizácie a intenzifikácie využitia územia. 2. Rozvoj smerovať k zmiešaným územiám výroby a občianskej vybavenosti najmä v kontakte s plochami bývania v UC3. 3. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu. 4. Stanoviť opatrenia ochrany proti záplavám.
UC5	Primárne zastavané územie mesta. V severnej časti poľnohospodársky využívaná pôda. Na hraniciach lesná a nelesná vegetácia. V severnej časti plochy USES a najkvalitnejšej pôdy. Vo východnej časti záplavové územie.	1. Rešpektovať zaplavované územia a navrhnúť opatrenia ochrany proti povodňam. 2. Rozvojové plochy v severnej a južnej časti nezastavaných území realizovať s rešpektovaním záplavových území, najkvalitnejšej pôdy a prvkov USES.

15 POŽIADAVKY NA RIEŠENIE BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY A VÝROBY

Bývanie

Bývanie v meste je v súčasnosti prevažne v bytových domoch, byty v rodinných domoch tvoria cca tretinu všetkých bytov v meste. Priemerná obsadenosť bytu je 2,75 obyvateľa. Väčšina bytov je napojená na technickú infraštruktúru. Z obsadenosti súčasného bytového fondu nevyplýva potreba nových bytov.

Údaje o domoch

- Domy: 1 541
 - Rodinné domy: 1 314
 - Bytové domy: 184
 - Domy vo vlastníctve fyzickej osoby: 1 288
 - Domy s vodovodnou prípojkou v dome z verejnej siete: 1 269

-
- Domy s plynovou prípojkou: 1 123
 - Domy s prípojkou na kanalizačnú sieť: 1 275
 - Obnovené domy: 1 050

Údaje o bytoch

- Byty: 3 634
 - Byty v rodinných domoch: 1 319
 - Byty v bytových domoch: 2 272
 - Obecné byty: 24
 - Priemerná podlahová plocha bytu (m²): 79,2
 - Byty s vodovodom zo spoločného zdroja: 3 318
 - Byty vykurované plynom: 2 869

Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Kapacita zariadení sociálnej vybavenosti je postačujúca avšak vzhľadom na zvyšujúci sa vek obyvateľov a štandardy starostlivosti je potrebné zvážiť ďalšie zariadenia podľa minimálny štandardov pre obec nad 10000 obyvateľov.

Vzhľadom na demografický vývoj a aktuálne kapacity škôl sa nezdá byť potrebné zvýšiť kapacity materských, základných alebo stredných škôl v najbližšej budúcnosti. S ohľadom na národnostné zloženie môže byť potrebné zvážiť kapacity a rozdelenie škôl s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským, pričom je dôležité zohľadniť demografické zmeny v týchto konkrétnych skupinách. Je potrebné sledovať trend poklesu obyvateľstva a prípadne zvažovať znížovanie kapacít v budúcnosti.

Aby sa zabezpečil vhodný rozvoj a kvalita života pre jej obyvateľov, je nevyhnutné porovnať existujúcu infraštruktúru a služby s odporúčanými štandardmi. Táto kapitola sa venuje podrobnej analýze vybavenosti Fiľakova v rámci rôznych sektorov, od školstva až po maloobchod podľa štandardov minimálnej vybavenosti obcí. Okrem toho sa zameriava na identifikáciu potenciálnych oblastí vylepšenia, najmä s ohľadom na budúci rast počtu obyvateľov nad 10 000. Takto môžeme zabezpečiť, že Fiľakovo bude aj naďalej prosperujúcim a komplexne vybaveným mestom, ktoré dokáže reagovať na meniace sa potreby svojich občanov.

Na základe analýzy zložiek občianskej vybavenosti je možné vo vzťahu k minimálnych štandardom vybaveností obcí konštatovať:

1. Školstvo:

- Fiľakovo má materské a základné školy, čo je v súlade s odporúčanými minimálnymi štandardmi.
- Fiľakovo má stredné odborné školy a nadstavbové/pomaturitné štúdium, čo prekračuje minimálne štandardy pre túto veľkosť obce.

-
- Fiľakovo nemá niektoré špecializované zariadenia (napr. konzervatórium), ale to nie je povinný štandard pre túto veľkosť obce.

2. Šport:

- Fiľakovo má všetky odporúčané športové zariadenia pre obce tejto veľkosti (ihriská, telocvičňa).

3. Cestovný ruch:

- Fiľakovo spĺňa odporúčané štandardy pre cestovný ruch (hotely, penzióny, turistická informačná kancelária).

4. Zdravotníctvo:

- Fiľakovo má ambulancie a lekárne, čo je v súlade s odporúčanými štandardmi.

5. Sociálne služby:

- Fiľakovo má väčšinu odporúčaných sociálnych zariadení pre túto veľkosť obce.

6. Maloobchod:

- Fiľakovo má odporúčané obchodné zariadenia pre obce tejto veľkosti.

7. Verejné stravovanie:

- Fiľakovo má všetky odporúčané stravovacie zariadenia pre obce tejto veľkosti.

8. Kultúra:

- Fiľakovo má niektoré odporúčané kultúrne zariadenia, ale nie všetky.

Celkový záver: Fiľakovo spĺňa väčšinu odporúčaných minimálnych štandardov pre obce s obyvateľmi v rozmedzí 5-10 tisíc. V niektorých oblastiach dokonca prekračuje tieto štandardy.

- **Ak Fiľakovo prekročí hranicu 10,000 obyvateľov:**

Potrebné doplnenia:

- **Školstvo:** Potrebné doplnenie škôl a tried pre deti a žiakov s nadaním.
- **Šport:** Potrebné doplnenie športového štadióna, otvoreného plaveckého bazéna, krytého plaveckého bazéna, a otvoreného zimného štadióna.
- **Cestovný ruch:** Potrebné doplnenie hotelu 5* alebo 4*.
- **Zdravotníctvo:** Potrebné doplnenie zariadenia na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti, stacionára, dialyzačného strediska, polikliniky a ďalších zdravotníckych zariadení.
- **Maloobchod:** Potrebné doplnenie väčšieho hypermarketu a hobbymarketu.
- **Kultúra:** Potrebné doplnenie výstavných priestorov, múzea, galérie a ďalších kultúrnych zariadení.

Na základe analýzy vybavenosti obce Fiľakovo je dôležité zdôrazniť, že nemá status okresného mesta. Vzhľadom na blízkosť mesta Lučenec, ktoré plní úlohu regionálneho centra, mnohé z potrieb obyvateľov Fiľakova môžu byť efektívne saturované práve v Lučenci. Táto skutočnosť môže ovplyvniť strategické rozhodovanie týkajúce sa budúceho rozvoja Fiľakova a alokácie zdrojov, keďže niektoré služby a infraštruktúra môžu byť v regióne dostupné v dostatočnej miere vďaka Lučencu.

Výroba

Na základe prieskumu zamestnanosti v jednotlivých odvetviach podľa NACE je možné konštatovať nasledovné skutočnosti:

Najväčší nárast:

1. **Dodávka elektriny, plynu...:** Zamestnanosť v tomto sektore zažila postupný nárast z 27,3% v roku 2015 na 31,2% v roku 2018, čo je celkový nárast o 3,9%.
2. **Priemysel spolu:** V zamestnanosti v tomto sektore bol zaznamenaný nárast z 31,2% v roku 2015 na 34,2% v roku 2018, čo je celkový nárast o 3%.
3. **Doprava a skladovanie:** Tento sektor zaznamenal postupný nárast zamestnanosti z 12,9% v roku 2015 na 15,6% v roku 2019, čo je celkový nárast o 2,7%.

Najväčší pokles:

1. **Doprava a skladovanie:** Aj keď tento sektor zažil nárast zamestnanosti medzi rokmi 2015 a 2019, v roku 2020 zaznamenal výrazný pokles z 15,6% na 10,8%, čo je celkový pokles o 4,8%.
2. **Vzdelávanie:** Zamestnanosť klesla z 10,6% v roku 2015 na 7,6% v roku 2017, čo je celkový pokles o 3%.
3. **Zdravotníctvo a sociálna pomoc:** Tento sektor zažil pokles z 14,4% v roku 2016 na 10,5% v roku 2020, čo je pokles o 3,9%.

Stabilita:

- **Informácie a komunikácia, Dodávka vody; čistenie a odvádzanie vôd, a Administratívne a podporné služby** mali pomerne konzistentné hodnoty bez výrazných výkyvov medzi rokmi 2015 a 2020, čo naznačuje stabilitu v týchto sektoroch.

Najperspektívnejšie odvetvie:

- **Dodávka elektriny, plynu, ...** je najperspektívnejšie na základe tabuľky, pretože zaznamenalo pomerne stály nárast zamestnanosti medzi rokmi 2015 a 2020.

Najmenej perspektívne odvetvie:

- **Doprava a skladovanie** môže byť považované za najmenej perspektívne vzhľadom na výrazný pokles v roku 2020, aj keď predtým zažilo nárast. Tento pokles by mohol byť spôsobený externými faktormi alebo zmenami v odvetví, ktoré by mohli mať dlhodobý vplyv na jeho perspektívu.

Ak berieme do úvahy kombináciu nárastu a celkového podielu, odvetvie **Dodávka elektriny, plynu** sa zdá byť najperspektívnejšie. Má nielen slušný nárast, ale aj jeden z najvyšších celkových podielov

zamestnanosti v roku 2020. Avšak, odvetvie **Priemysel spolu** je blízko za ním s podobným nárastom a ešte vyšším celkovým podielom zamestnanosti v roku 2020.

Na základe týchto dát by sa dalo argumentovať, že **Priemysel spolu** je v skutočnosti najperspektívnejšie odvetvie, keď berieme do úvahy kombináciu nárastu a celkového podielu obyvateľstva.

Celková miera nezamestnanosti bola v r. 2021 9,6%, pričom má klesajúci trend.

Požiadavky:

- 15.1. V rámci rozvojových plôch a súčasných zastavaných územiach umiestniť optimálne 10.000 – 12.000 obyvateľov v návrhovom období do r. 2035. Pri navrhovaní nových lokalít a počtu bytov brať do úvahy strategické ciele vyplývajúce z rozvojovej stratégie mesta.
- 15.2. Navrhnuť lokality pre výstavbu rodinných domov a zmiešaných území bývania v rodinných a bytových domoch
- 15.3. Pre veľkoplošné areály priemyselnej výroby zvážiť reštrukturalizáciu a revitalizáciu existujúcich území. Pri umiestňovaní prípadných nových území zvážiť dopad na okolitú štruktúru najmä plochy pre bývanie, rekreáciu a plochy cenné z hľadiska ekologickej stability.
- 15.4. Občiansku vybavenosť sústreďovať najmä do hlavných kompozičných osí.
- 15.5. Umožniť umiestňovanie malých prevádzok vrámci zastavaného územia a prevádzok obchodu a služieb a prechodného ubytovania v kombinácii s bývaním za účelom vytvorenia komplexného inkluzívneho mestského prostredia.
- 15.6. Pri rozvoji a umiestňovaní areálov poľnohospodárskej výroby zamedziť negatívnym vplyvom na obytné územia.
- 15.7. Vyčleniť lokality na umiestnenie výroby a drobného podnikania, podrobne špecifikovať podnikateľské aktivity, ktoré bude možné umiestniť v obytnej zóne (drevozárstvo, doprava, chov dobytká, chovateľské stanice hydiny a psov a iné služby)
- 15.8. Stanoviť regulatívy pre chov domácich zvierat najmä z hľadiska podnikateľských aktivít hlavne v obytných zónach.
- 15.9. V primeranom rozsahu vytvoriť podmienky pre umiestnenie sociálnej infraštruktúry v rozsahu odporúčaných štandardov.
- 15.10. Stanoviť podmienky riešenia a potrieb jednotlivých sfér vybavenosti vo vzťahu k predpokladanému reálnemu rozvoju a bilancovanému navrhovanému rozvoju funkčných území a stanoviť bilancovanie a pokrytia potrebných zariadení (VPS) a rozvojových plôch záväzne najmä pre základné školstvo, sociálnu starostlivosť, športovú vybavenosť a služby v oblasti pokrytia potrieb plôch pohrebiska pre pochovávanie a aproximatívne a pomerne aj pre pokrytie ostatných potrieb.

16 POŽIADAVKY Z HĽADISKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, PRÍPADNE URČENIE POŽIADAVIEK NA HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Mesto má vypracovaný plán odpadového hospodárstva, ktorým sa v súčasnosti riadi a odpad odváža na spoločnú skládku súkromná spoločnosť, s ktorou má mesto uzatvorený zmluvný vzťah.

Nadradeným strategickým dokumentom odpadového hospodárstva je Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021-2025 zverejnený vo vestníku MŽP SR čiastka 3, rok 2021. Z hľadiska nakladania s komunálnym odpadom sú pre obec záväzné ciele a opatrenia v kapitole „4.2 Ciele a opatrenia pre komunálne odpady“ programu.

V predmetnom území je evidovaných osem upravených skládok, dve opustené skládky bez prekrytia, dve odvezené skládky a environmentálne záťaž. Pravdepodobná a potvrdená environmentálna záťaž v území môže negatívne ovplyvniť možnosti jeho ďalšieho využitia.

Požiadavky:

- 16.1. V regulácii kvôli chráneným územiám upozorniť na ustanovenia zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov¹.**
- 16.2. V území neumiestňovať nové stredné a veľké zdroje znečistenia ovzdušia a vôd.**
- 16.3. Zabezpečiť objektivizáciu radónového rizika stavebných pozemkov pri výstavbe nebytových budov určených na pobyt osôb dlhší ako 1000 hodín počas kalendárneho roka a pri výstavbe bytových budov v zmysle platnej legislatívy², ktorou sa stanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia**
- 16.4. Riešiť, aby fyzické osoby - podnikatelia a právnické osoby, ktoré používajú alebo prevádzkujú zdroje hluku, infrazvuku alebo vibrácií zabezpečili, aby expozícia obyvateľov bola čo najnižšia a neprekročila prípustné hodnoty pre deň, večer a noc v rozsahu platnej legislatívy.**
- 16.5. Riešiť plochy pre skladovanie biologicky rozložiteľného odpadu a plochy pre dotriedňovanie odpadu.**
- 16.6. Premietnuť priestorové požiadavky z plánov odpadového hospodárstva.**

17 OSOBITNÉ POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNEJ PÔDY

V území sa nachádzajú chránené pôdy v kontakte so zastavaným územím. V riešenom území medzi najkvalitnejšie pôdy patrí: 0402005, 0406002, 0411002, 0411005, 0426002, 0448202, 0506002, 0511005, 0548002.

V blízkosti toku Belina a Čamovského potoka prevládajú fluvizeme typické, severne od priemyselného areálu medzi tokom Belina a Šávoľskou cestou III/2670 fluvizeme glejové. Severozápadne od

¹ Zákon č. 24/2006

² Vyhláška č. 87/2018

Červenej skaly (249 m n. m.) ako a aj v južnej časti katastra medzi železničnou traťou a bývalým ŠM/Filagro plus a Športovou ulicou sa nachádzajú najmä čierne glejové. Na Kohútom vrchu prevládajú kambizeme typické, severne od kóty Chrašť (350 m n. m.) sa vyskytujú kambizeme pseudoglejové. V západnej časti katastrálneho územia (západne od cesty I/71) prevládajú hnedozeme luvizemné a hnedozeme pseudoglejové, v menšej miere sa vyskytujú aj hnedozeme erodované. V oblasti Šarkana (341 m n. m.) v smere na Belinský vrch (288 m n. m.) dominujú regozeme, v oblasti lokality „Szentfali“ sú to najmä rendziny.

V záujmovom území sú pôdy na svahoch náchylné na vodnú eróziu. Väčšina poľnohospodárskej pôdy je stredne ťažká až ťažká, hlboká a bezskeletnatá (ojedinele ľahká s obsahom skeletu).

Požiadavky:

- 17.1. Nezaberať nadmerné množstvo pôdy na nepoľnohospodárske účely s výnimkou, ak si to nevyžaduje rozvoj mesta alebo opatrenia na udržiavanie a podporu ekologicky stabilných prvkov alebo ochrany a tvorby krajiny alebo technického a dopravného vybavenia územia.
- 17.2. Minimalizovať zábery chránených najkvalitnejších pôd. Zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd v kraji pred ich zástavbou.
- 17.3. Vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na udržanie ekologickej stability územia udržiavaním a obnovou zdravých trvalých trávnych porastov s cieľom zachovania krajinného rázu poľnohospodárskej krajiny.
- 17.4. Vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na elimináciu erózie poľnohospodárskych pôd.
- 17.5. Pri navrhovaní lokalít pre stavebné a iné nepoľnohospodárske zámery využívať predovšetkým voľné kapacity v hraniciach zastavaného územia. V prípade dôvodnej potreby umiestňovať stavebné zámery na menej hodnotných pôdach predovšetkým v kontakte so zastavaným územím bez vytvárania častí s neumožneným prístupom pre plnohodnotné obrábanie poľnohospodárskymi mechanizmami.
- 17.6. Umiestnenie stavieb za hranicou zastavaného územia riešiť alternatívne so zreteľom na ochranu najkvalitnejšej pôdy.
- 17.7. Rešpektovať primerane hranicu zastavaného územia k 1.1.1990.
- 17.8. Rešpektovať lesnú pôdu, minimalizovať zásahy do zalesnených plôch.

18 POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYMEDZENÝCH ČASTÍ ÚZEMIA MESTA, KTORÉ JE POTREBNÉ RIEŠIŤ ÚZEMNÝM PLÁNOM ZÓNY

V súčasnosti má mesto spracovaný ÚPN-Z centrálnej mestskej zóny. Ak z celkového kontextu riešenia územného plánu mesta vyplynie potreba bližšej koordinácie výstavby v CMZ alebo iných územiach, najmä novonavrhovaných plochách, bude potrebné vymedziť územia pre spracovanie ÚPN-Z v územnom pláne mesta.

Požiadavky:

- 18.1. Zvážiť vymedzenie území pre riešenie ÚPN-Z najmä:
 - 18.1.1. Centrálna mestská zóna so zahrnutím kontaktných polôh určených na reštrukturalizáciu.

-
- 18.1.2. Nových plôch pre výstavbu s s väčšou rozlohou vyžadujúcich si koordináciu výstavby.**
-

19 POŽIADAVKY NA URČENIE REGULATÍVOV PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

Regulatívy musia byť stanovené tak, aby vymedzili plochy a priestranstvá s rozvojom pre verejnoprospešný záujem, rešpektovali požiadavky stanovené v tomto zadaní.

Požiadavky:

- 19.1. Stanoviť podmienky funkčného využívania územia**
 - 19.2. Priestorové usporiadanie bude stanovené mierou využitia územia (príslušným indexom), výškovým limitom a urbanistickou štruktúrou územia**
 - 19.3. V území bude stanovená regulácia využívania a usporiadania krajiny.**
 - 19.4. V prípade potreby bude stanovená špecifická regulácia ako dodatkový regulatív pre potreby miestneho stavebného poriadku v súlade s príslušnými právnymi predpismi.**
 - 19.5. Do regulácie zapracovať a dodržať obmedzenie vyplývajúce zo všetkých ochranných pásiem v území.**
 - 19.6. Reguláciu spracovať na regulačné bloky s príslušnými regulačnými listami.**
-

20 POŽIADAVKY NA VYMEDZENIE PLÔCH NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

V územnom pláne je potrebné vyčleniť plochy pre verejnoprospešné stavby vyplývajúce z nadradenej strategickej a územnoplánovacej dokumentácie a ďalej plochy, na ktorých budú umiestnené stavby vyplývajúce z rozvoja mesta a majú verejnoprospešný charakter.

Požiadavky:

- 20.1. V územnom pláne vymedziť plochy pre verejnoprospešné stavby vyplývajúce z Územného plánu VÚC Banskobystrického kraja.**
 - 20.2. V územnom pláne vymedziť stavby, ktoré vyplývajú z rozvoja mesta a majú verejnoprospešný charakter, najmä zariadenia dopravnej, technickej infraštruktúry, strategickej sociálnej infraštruktúry, mitigačným opatreniam a opatreniam zabezpečujúcim ochranu pred ohrozeniami antropogénneho a prírodného charakteru.**
-

21 POŽIADAVKY NA ROZSAH A ÚPRAVU DOKUMENTÁCIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

Rozsah územného plánu bude spracovaný v súlade so zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 s jasným, prehľadným a jednoznačným definovaním a určením smerných a záväzných častí. Zároveň s územným plánom bude spracovaná správa o hodnotení strategického dokumentu za účelom hodnotenia vplyvov vyplývajúcich z územného plánu s prihliadnutím na zákon 200/2022.

A. Textová časť

B. Závazná časť.

C. Grafická časť:

Územný plán mesta bude vypracovaný na celé územie mesta v M 1:10 000, prípadne v M1:5 000, pričom výkresy č. 2 a č. 8 budú v M 1:5 000.

1. Širšie vzťahy
2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia
3. Dopravné vybavenie územia
4. Technické vybavenie územia – vodné hospodárstvo
5. Technické vybavenie územia – energetika, telekomunikácie a informačné siete
6. Ochrana a tvorba krajiny s vyznačením prvkov systému ekologickej stability
7. Perspektívne použitie poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely
8. Schéma záväznej časti – Regulatívy výstavby a verejnoprospešné stavby

ZOZNAM SKRATIEK

skratka	vysvetlivka
AD	Autobusová doprava
BPEJ	Bonitovaná pôdno-ekologická jednotka
CMZ	Centrálny mestská zóna
ČOV	Čistiareň odpadových vôd
ha	hektár
HD	Hromadná doprava
HSA	Hospodársko-sídlná aglomerácia
km	kilometer
KNV	Krajský národný výbor
kV	kilovolt
kVA	kilovoltampér
k.ú.	Katastrálne územie
m	meter
m n.m.	Meter nad morom
MHD	Miestna/mestská hromadná doprava
MK	Miestna komunikácia
MOK	Miestna obslužná komunikácia
MR	Maďarsko
NKP	Národná kultúrna pamiatka
NPP	Národná prírodná pamiatka
PaR	Prieskumy a rozbor
PHRSR-M	Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta
RD	Rodinný dom
SAD	Slovenská autobusová doprava
SR	Slovenská republika
Sv.	svätý

tis.	tisíc
ÚPN	Územný plán
ÚPN-Z	Územný plán zóny
ÚSES	Územný systém ekologickej stability
VTL	Vysokotlaký plyn
VÚC	Vyšší územný celok
VVN	Veľmi vysoké napätie